

JYVÄSKYLÄN YLIOPIPPILASLEHTI

NUMERO 2/2005

2. HELMIKUUTA – 15. HELMIKUUTA

46. VUOSIKERTA

NÄKÖKULMIA Englanti on vaarallinen paikka
UUTISET Suomessa on kaksi miljoonaa asetta

4
7

KULTTUURI Vieläkö stand up jaksaa naurattaa?
MENOT Tyttöyden ihanuutta taidemuseossa

12
16

Virtuaaliolkapään varassa yli ongelmista

Opiskelijoiden mielenterveyttä tukeva Nyyti laajentui Jyväskylään

HANS-PETER WECKMAN

"TULI HETI parempi olo lukiessani viestiä. Olen monta kertaa miettinyt oikealle ammattiauttajalle puhumista, ja nyt tuntuu, että siitä oikeasti voisi olla apua." Näin kirjoittaa opiskelija, joka oli hakenut ja saanut apua opiskelijoiden mielenterveyttä tukevalta Nyyti ry:ltä.

Nyyti laajensi puhelin- ja nettipalveluitaan tämän vuoden alussa kaikkiin Suomen tiede- ja taidekorkeakoulukaupunkeihin, siis myös Jyväskylään. Marraskuussa 1984 perustettu Nyyti tarjosi palveluitaan pitkään vain pääkaupunkiseudun korkeakouluopiskelijoille. Tampere ja Turku otettiin mukaan viime syksynä.

Tarvetta laajentumiselle oli, sillä Nyytin jäsenyhteisön Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS) viime vuonna tekemän tutkimuksen mukaan mielenterveysongelmia on joka neljännellä opiskelijalla. YTHS:n yhteisöterveyden ylilääkäri **Kristina Kunttu** kertookin, että edellisen, vuoden 2000 tutkimuksen tulokset olivat tärkein peruste sille, että Nyytiä saatiin laajennettua koko maahan.

"Opiskelijoiden ongelmien taustalla ovat lähinnä stressaava elämäntilanne, opiskelun haasteet ja vaatimukset sekä epävarmuus ja turvattomuus", Kunttu kertoo.

NYYTIN SUOSITUIN PALVELU on net-tisivuilla päivystävä Virtuaaliolkapää, johon voi nimettömänä kirjoittaa huolistaan ja murheistaan. Nyyti ry:n toiminnanjohtaja **Helena Partinen** toteaa, että nettipalvelu on madaltanut yhteydenotokynnystä.

"Lähes 80 prosenttia yhteydenotoista tuli viime keväänä Virtuaaliolkapään kautta. Netti on käytössä ympäri vuorokauden, joten sinne on helppo kirjoittaa, kun paha olo kärjistyy illalla ja yöllä."

Virtuaaliolkapäähän otetaan yleisimmin yhteyttä stressin, väsymyksen tai masennuksen vuoksi. Kaikkein vakavimmat ongelmat kasautuvat juuri nettipalveluun. Esimerkiksi itsetuhoviestit lähetetään yleensä sinne.

Kun viesti saapuu nettipalveluun, vastausta pohtii vähintään kolme henkilöä. Nyyti lupaa asiakkaalle vastauksen ensimmäiseen viestiin viikon kuluessa.

"On tärkeää, että asiaa on mietitty monesta eri näkökulmasta", Partinen tähdentää.

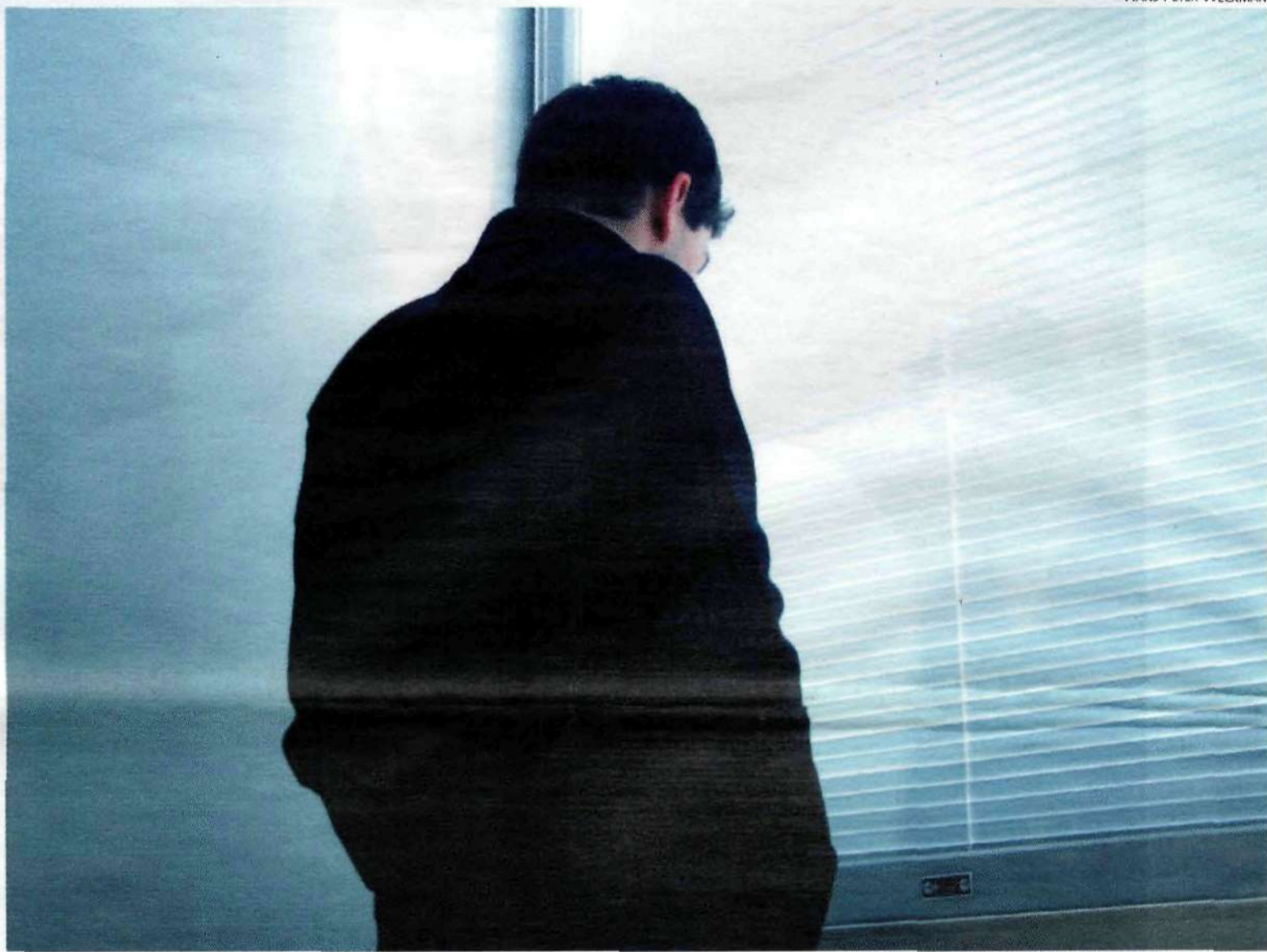
Vaikka puhelin- ja nettipalvelut nyt laajenivatkin, käyntipäivystys toimii edelleen vain Helsingissä. Partinen perustelee tämän käyntien vähäisellä määrällä.

"Helsingissä, jossa on lähes 70 000 korkeakouluopiskelijaa, oli alle 50 käyntiä viime vuonna, joten ei ollut perusteltua lähteä kokeilemaan niitä pienemmällä paikkakunnilla."

Partinen kertoo, että puhelinsoitosten osuus kaikista yhteydenotoista oli viime vuonna vain 15 prosenttia.

"Puhelinpalvelukin hoidetaan Helsingistä, koska soittot vähenevät koko ajan, ja niiden aiheet ovat sellaisia, ettei ole väliä, tuleeko vastaus täältä vai Rovaniemeltä."

Pekko-Joonas Rantamäki
jylkkari@jyy.fi

Ahdistaako? Nyyti voi auttaa masentunutta opiskelijaa myös Jyväskylässä. Joka neljännellä korkeakouluopiskelijalla on mielenterveysongelmia.

Nyyti ry:

- Nyyti perustettiin 22.11.1984. Toiminta alkoi Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan ideomasta uudesta tavasta tukea opiskelijan mielenterveyttä.
- Vuodesta 1988 Nyytin toiminta kohdistettiin opiskelijoihin. Nettipalvelu Virtuaaliolkapää aloitti kokeilu- luontoisesti vuonna 1991 Teknillisen korkeakoulun opiskelijoiden aloitteesta.
- Nykyisiä toimintamuotoja ovat Virtuaaliolkapää, puhelin- ja käyntipäivystykset sekä teemaillat ja -ryhmät.
- 10.1. 2005 alkaen Nyyti tarjoaa puhelin- ja nettipalveluita kaikille Suomen tiede- ja taidekorkeakouluopiskelijoille.
- Nyytin jäseninä ovat pääkaupunkiseudun ylioppilaskunta, YTHS ja Suomen Mielenterveysseura. Toiminnan päärahoittaja on Raha-automaattiyhdistys.
- Nyytissä työskentelee yli 70 vapaaehtoista, joista suurin osa on korkeakouluopiskelijoita. Parhailaan koulutetaan pariakymmentä lisää.
- Nyytin päivystykseen tuli vuosien 1988 ja 2004 välillä lähes 6 000 yhteydenottoa.
- Nyytin kotisivuilla (www.nyyti.fi) oli vuonna 2004 yli 100 000 käyntiä.

YTHS toiminut Jyväskylässä 50 vuotta

YTHS:N PERUSTAMISESTA tuli viime vuonna kuluneeksi 50 vuotta. Jyväskylän toimipisteen 50-vuotista taivalta juhlittiin puolestaan tammikuun lopussa. Kun YTHS perustettiin, oli Jyväskylän kasvatusopillisessa korkeakoulussa runsaat 300 opiskelijaa. Hoidettavien joukko on siis kasvanut melkoisesti.

Opiskelijoita vaivanneet ongelmat olivat 50 vuotta sitten osin erilaisia kuin nykyään. Terveystieteen **Irja Karvonen** muistelee YTHS:n Jyväskylän terveysseuran 25-vuotishistoriikissa työuransa hankalaa alkua: ensimmäisellä potilaalla oli paha selkärankatuberkuloosi, ja toisella niin paha anemia, että hän menehtyi siihen kolmen kuukauden kuluessa.

Vuodesta 1975 lähtien Jyväskylän YTHS:llä työskennellyt lääkäri **Esko Hynninen** kertoo, että oireiden kirjossa on 30 vuoden aikana tapahtunut selviä muutoksia:

"Kun aloitin, ei opiskelijoilla juuri ollut niska- ja hartiaselän vaivoja. Ne ovat selvästi lisääntyneet, samoin kuin allergiset oireet, nuha ja astma."

Hynninen arvioi, että opiskelijoiden terveystietoisuus on vuosien varrella lisääntynyt. Nykyopiskelijat ovat hänen mukaansa varsin valistuneita ja vaativat myös aiempaa enemmän asioiden selittämistä.

Hammashoito Jyväskylän YTHS:llä aloitettiin vuonna 1960. Ensimmäinen vakituinen hammaslääkäri oli **Anneli Koskenoja**, joka työskenteli YTHS:llä 1961–1989.

"Koko toiminta alkoi hirveän alkeellisissa oloissa, ja välineet olivat aivan museotavaraa", Koskenoja muistelee.

Työt eivät päässeet hammaslääkäriltä loppumaan, sillä opiskelijoiden hampaiden kunto oli kaukana nykyisestä. Kouluhammashuollon parantuminen alkoi näkyä uusien opiskelijoiden suissa selkeästi vasta 1970-luvun puolivälissä.

"Alkuun oli hirveästi hampaan poistoja ja juurihoitoja. Opiskelijoita tuli paljon Itä- ja Pohjois-Suomesta, ja heillä hampaat olivat usein huonossa kunnossa."

Mielenterveyspalveluita Jyväskylän

YTHS alkoi tarjota vuonna 1969. Viime syksynä eläkkeelle jäänyt terapiapsykologi **Tuula Pahkinen** kertoo, että työnkuva muuttui hänen 32-vuotisen uransa aikana selvästi haastavammaksi.

"Aikaisemmin opiskelijat tiesivät, mitä tahtoivat, mutteivat uskaltaneet. Nyt uskalletaan vaikka mitä, mutta ei tiedetä, mitä tahdotaan. Aiemmin tyypillinen ongelma oli sosiaalinen jännittäminen, nyt masennus."

Syynä Pahkinen pitää yhteiskunnassa vallitsevia kovia arvoja, jotka aiheuttavat pahoinvointia ja voivat johtaa vakaviin psyykkisiin häiriöihin. Positiivisena muutoksena hän pitää sitä, että enää psykologilla käyntiä ei häpeillä, vaan apua osataan hakea.

Juha Mäkinen
toimittaja@jyy.fi

Lisäresurssit mielenterveyteen

Ylioppilaskunnan jäsenmaksun osana perittävä terveydenhoitomaksu nousee ensi syksynä 31,62 eurosta 35 euroon. Toistaiseksi JYYn jäsenmaksua ei kuitenkaan ole nostettu, joten ylioppilaskunnan omaan toimintaan jäävä osa jäsenmaksusta on vastaavasti pienempi. Korotuspaineita kuitenkin on, ja asia nousee esiin ensi syksynä JYYn bud-

jettia laadittaessa.

YTHS kohdistaa tänä vuonna valtakunnallisesti lisävoimavaroja ensisijaisesti mielenterveyslinjalle. Lisäys on noin kymmenen prosenttia, ja se kohdistuu erityisesti keskisuurille terveydenhoitoasemille. Jyväskylässä budjettiin on saatu uusi terapiapsykologin toimi (9 tuntia viikossa).

Yli puolet käy töissä opintojensa ohella

Työnteko on opintolainaa suositumpi tapa kohentaa omaa toimentuloaan

ENSIN HUONOT UUTiset: koko väestöön suhteutettuna suuri osa opiskelijoista elää köyhyysrajan alapuolella.

Sitten hyvät: monet eivät kuitenkaan erityisesti kärsi tiukasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta.

Tiedot käyvät ilmi Kelan ja Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiön yhteisestä *Opiskelijatutkimus 2003* -selvityksestä, joka julkistettiin 31. tammikuuta.

Tutkimuksessa selvitettiin korkeakouluopiskelijoiden tuloja ja menoja, työssäkäyntiä, asumista, opiskelua ja tulevaisuudenodotuksia. Yhteensä tutkimukseen vastasi 2080 henkilöä, näiden joukossa myös 69 opiskelijaa Jyväskylän yliopistosta.

Vastaajia pyydettiin arvioimaan tulojensa lokakuun 2003 aikana. Kaikkien vastaajien tulojen mediaani on 680 euroa kuukaudessa. Yliopisto-opiskelijoilla luku on hieman suurempi, 704 euroa kuukaudessa. Hieman runsaalla neljänneksellä tulot ylittävät 1000 euroa, ja 14

prosenttia joutuu tulemaan toimeen alle 400 eurolla kuussa.

Selvästi muita parempi tulotaso on pääkaupunkiseudulla asuvilla, perheellisillä, yli 24-vuotiailla sekä niillä, jotka opiskelevat vain sivutoimisesti tai joiden opinnot ovat kestäneet viisi vuotta tai pidempään.

Opiskelijoiden tärkein tulonlähde on opintoraha ja asumislisä. Sitä seuraavat työssäkäynti ja vanhempien tuki. Opintolainaa on vasta neljänneksi tärkeimmällä sijalla.

YLI PUOLET OPISKELIJOISTA käy töissä lukukausien aikana. Noin kymmenellä prosentilla vastaajista tulot koostuivat yksinomaan palkkatuloista. Miesten ja naisten palkkaero on varsin huomattava: naisten palkkatulojen mediaani on 472 euroa, miehillä 700 euroa.

"Opintojen varhaisemmassa vaiheessa töitä tehdään ennen kaikkea oman toimentulon täydentämiseksi. Myö-

hemässä vaiheessa työnteko liittyy enemmän omaan opintoalaan", kertoo tutkimuksen tekijä **Taru Berndtson**.

Opiskelun aikainen työssäkäynti on yleistynyt jo usean vuosikymmenen ajan. Berndtsonin mukaan nykyopiskelijat tuntevat pitävän aika itsestään selvänä, että opintojen aikana tehdään jonkin verran töitä.

Kaksi kolmesta ilmoitti tinkiensä joskus ruoan laadusta, ja viidesosa kertoi olleensa vähintään yhden päivän syömättä, koska ei ollut varaa ruokaan.

Opintolainaa oli jossain opintojensa vaiheessa nostonut noin 40 prosenttia

vastaajista. Lainanotosta pidättäytyään ensisijaisesti periaatteellisista syistä: opiskelijat eivät halua elää velkarahalla.

Lainaa nostaneet ovat muita useammin tyytymättömiä opintojensa etenemiseen tai kokevat olevansa väärellä alalla. Laina ei myöskään välttämättä toimi toivotunlaisena valmistumisen kannustimena.

"Opintolainan on ajateltu nopeuttavan opintoja. Tämän aineiston perusteella asia näyttää olevan päinvastoin: lainaa ottaneet opiskelevat muita pidempään", Berndtson toteaa.

Opiskelijoiden menoista asuminen on ylivoimaisesti tärkein ja ruoka toiseksi tärkein. Yhteensä näihin välttämättömyyksiin uppoaa noin 60 prosenttia tuloista. Kaksi kolmesta tutkimukseen vastanneesta ilmoitti tinkiensä joskus ruoan laadusta, ja viidesosa kertoi olleensa vähintään yhden päivän syömättä, koska ei ollut varaa ruokaan.

HUONOSTI VOIVAT OPISKELIJAT eivät Berndtsonin mukaan muodosta yhtenäistä ryhmää. Yksinasuville selviäminen on kuitenkin keskimääräistä vaikeampaa. Seurustelu helpottaa toimentuloa, koska kumppani voi tukea yllättävissä menoissa.

Todella vaikeaksi toimentulonsa koki noin kuusi prosenttia vastanneista. Syynä eivät ole yksin pienet tulot, vaan toimentulo koetaan vaikeaksi vasta sitten, kun esimerkiksi sairaus vaikeuttaa lisätulojen hankkimista työntoella tai kun vanhempien tuki puuttuu täysin.

Berndtson suosittelee huomion kiinnittämistä juuri heihin, jotka kokevat toimentulonsa kaikkein vaikeimmaksi. Erityisen vaikeaa näyttää olevan mielenterveysongelmista kärsivillä sekä odottamattomien vastoinkäymisten, kuten eron tai läheisen kuoleman, kohdanneilla.

Juha Mäkinen
toimittaja@jyy.fi

Majoitus- ja ravitsemusalalla joka kuudes työntekijä on opiskelija

OPISKELIJAT EIVÄT TEE pelkästään osa-aikatyötä. Tilastokeskuksen tekemän tutkimuksen mukaan lähes puolet työskentelee kokoaikaisesti, ja yli puolella vastaajajoukosta oli jatkuva työsuhte.

Suomen yliopilaskuntien liiton sosiaalipoliittinen sihteeri **Elina Karjalainen** pitää selvänä, että työssäkäynti haittaa ainakin ajankäytöllisesti opiskelua, vaikka tutkittua tietoa asiasta ei olekaan.

"Jostain se työssäkäyntiin kuluttettu aika on pois", Karjalainen toteaa. Periaatteessa SYL suhtautuu kuitenkin myönteisesti opiskelun ja työn yhdistämiseen.

Tilastokeskuksen lukuja tulkitessa

täytyy muistaa, että vastaajien joukossa oli paljon tohtorin tutkintoa suorittavia, joista monet eivät enää opiskele päätoimisesti.

MITÄ VANHEMMASTA opiskelijasta on kyse, sitä todennäköisemmin hän käy myös töissä. Ahkerimpia työntekijöitä olivat yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan opiskelijat.

Naisista töitä paikasi hieman miehiä suurempi osuus. Kaunimman sukupuolen edustajista 44 prosentilla oli työsuhte vuoden 2002 lopussa. Miesten vastaava osuus oli 38 prosenttia.

Elina Karjalainen myöntää, että opiskelijan taloudellinen tilanne pakottaa

hänet töihin, jolloin valmistuminen saattaa viivästyä. Lopputulos tästä on taas ristiriidassa hallituksen tavoitteisiin opintoaikojen lyhentämisestä.

SYL iloitsikin viime vuoden lopulla päätetyn asumislisän vuokraton korotuksesta 252 euroon, vaikka moni opiskelija maksaa silti korkeampaa vuokraa.

"Opintotuen parantamisen tulee kohdistua asumislisään ja nimenomaan vuokraton korotukseen, sillä suurin osa opiskelijan tuloista menee vuokran maksuun", Karjalainen painottaa.

OPISKELIJOIDEN YLEISIMMÄT ammatit vuonna 2002 olivat myyjä, opetta-

ja ja toimisto- tai asiakaspalvelutyöntekijä. Myös hoitotyö ja siivoaminen olivat suosittuja.

Ylipäättään opiskelijat työskentelivät hyvin erilaisissa ammateissa, myös runsaasti koulutusta ja ammattitaitoa vaativissa tehtävissä, kuten suunnittelijoina, asiantuntijoina ja jopa johtotehtävissä.

Alakohtaisesti erityisesti majoitus- ja ravitsemustoiminta näytti olevan riippuvainen opiskelijoista. Alalla työsken-

teli vuoden 2002 loka-joulukuussa 12 000 opiskelijaa, mikä on 16 prosenttia alan työvoimasta.

Rahoituksen, vakuutuksen ja liikelämän palveluksessa työskenteli samaan aikaan 37 000 opiskelijaa eli reilu kymmenesosa alan työvoimasta.

Hanna Nissinen & Niina Vieno
jylkkari@jyy.fi

HANS-PETER WECKMAN

Hyvä porukka auttaa jaksamaan töissä

Milla Rantamäki, 22, on juuri valmistunut Jyväskylän ammattikorkeakoulusta tradenomiksi. Opiskelujen ohella hän on työskennellyt Shell Veturissa, jossa hän aloitti työt jo vuosi sitten.

"Olen tottunut käymään töissä koulun ohella", Milla sanoo. "Ennen Shellille menoa työskentelin viisi vuotta postilla, ja työnteko on tavallaan jäänyt päälle." Opintojen loppusuoralla Rantamäki ehti tehdä jopa viisi vuoroa viikossa.

Rantamäen päivät Shellillä kuluvat rattaosasti mukavien työkavereiden parissa.

"Meillä on todella hyvä porukka, joka onkin rahan lisäksi suurin motivaation lähde", hän kertoo.

Rantamäki myöntää työntöön häiritsevän opiskelua, mutta hän valmistui silti samassa ajassa kuin pelkällä opintotuella kituuttajat.

"Tulorajat ovat todella inhottava juttu, niiden takia jouduin palauttamaan syksyn opintotukeni kokonaisuudessaan."

20-vuotias **Henri Härkönen** liittyi

ISS:n siivoojien joukkoon Metso Paperin Rautpohjan tehtaalte reilu vuosi sitten. Heinäkuuhun asti Härkönen jaksosi siivota täyspäiväisesti, mutta opintojen alkamisen myötä ensimmäisen vuoden matematiikanopiskelija on hiukan hölmentänyt tahtia.

Viikkotuntien määrä vaihtelee kymmenestä kolmeen kymmeneen, ja töitä Härkönen paikasi yleensä muutamana päivänä viikossa. Valtaosa miehen nykyisistä kollegoista on korkeakouluopiskelijoita.

"Vapaus on ehdottomasti työni paras puoli, siivoan käytännössä silloin, kun haluan. Harva homma on näin joustavaa, ja töitä riittää. Joskus olen ollut ilta vuorossa yksitoista tuntia putkeen."

Härkösen mukaan työn ja opiskelun yhdistäminen onnistuu kivuttomasti. Jaksaminen on omasta motivaatiosta kiinni, ja yli 300 euron kuukausittaiset lisäansiot motivoivat laiskempaan. Myös matematiikan luennot, joilla ei ole läsnäolopakkoa, auttavat asiaa.

"Huonojakin puolia työstä löytyy, mutta kaikkeen turtuu. Keväällä moti-

vaatio ei ehkä ollut aivan huipussaan, mutta enää en stressaa. On ihan virkistävää, kun saa rasittaa muutakin kuin aivojaan."

Myös kolmatta vuotta tietojärjestelmätiedettä yliopistolla opiskeleva **Mika Luukkainen**, 23, tunnustaa työntöön vievän paljon potentiaalista opiskeluenergiaa. Luukkainen on tehnyt kaksi vuotta puhelinhaastatteluja Suomen Gallupille kolmena iltana viikossa.

Töihin Luukkainen hakeutui rahan perässä.

"Opintotuki ei yksinkertaisesti riittänyt, koska vuokrani on niin korkea. Opintolainan ottamista pyrin välttämään niin pitkään kuin mahdollista."

Enimmäkseen Luukkainen pitää haastattelujen tekemisestä.

"Tämä on ihan mukavaa sisätyötä, ja palkkakin on työn joustavuuteen nähden kelvollinen. Opintoni kuitenkin kärsivät auttamatta, enkä suosittelut työssäkäyntiä opiskelijoille, ellei taloudellinen tilanne sitä välttämättä vaadi."

Hanna Nissinen & Niina Vieno

Milla Rantamäki tekee sämpylöitä myytäväksi Shell Veturissa.

huomautus
reuna

Pihla Tiihonen

Älä luota kehenkään

"ÄLÄ PUHU kadulla kännykkään, jotta kuulisit, mitä takanasi tapahtuu. Älä näytä eksyneeltä. Älä jätä baarissa juomaasi yksin, sillä se voidaan terästä räiskaushuumeella."

Perehdyin turvallisuusoppaaseen, jonka vaihtoyliopistoni on tehnyt opiskelijoilleen. Mukavan monikulttuuriselta ja hiljaiselta vaikuttanut omakotitaloalue ei enää tunnukaan niin turvaliselta. Ihan kuin tuokin autoaan pesevä turbaanipää tuijottaisi ikkunaani!

Ennen kuin jatkan lukemista, käyn eteisessä varmistamassa, että ovi on takalukossa.

"Jos epäilet olevasi vaarassa, niin luultavasti oletkin. Mene turvalliseen paikkaan, soita ystävälle ja pyydä häntä tulemaan sinua vastaan. Muista myös, että tuttuakin voi käydä kimpussa: esimerkiksi suurin osa seksuaalisen väkivallan uhreista tuntee raiskaajansa."

Voiko keskikokoisessa keskienglantilaisessa kaupungissa olla oikeasti näin paljon vaarallisempaa kuin Keski-Suomessa?

"Joka kolmas opiskelija joutuu rikoksen uhriksi", lehdykkä vastaa.

Ulko-ovi kitisee. Taistelen kasvavaa vainoharhaisuutta vastaan kunnes kämppikseni huikkaa hellounsa.

"Pelottelutaktiikkaa", hän nauraa turvaohjeille, "jos unohdat kännykkäsi baariin, se vie-dään, mutta kukaan ei hyökkää kimpussa valaistulla kadulla."

Kun lähden luennolle, hän virnistää peräni: "Pysy erossa rikollisista!"

SHOKEERAAMINEN JATKUU yliopiston ilmoitustaululla. "Varoitus", seisoo räikeän kyltin yläreunassa, "yksinäiset laukut saattavat räjähtää!"

Valokuvassa on kampusalueelta löydetty riekaleinen kangassalkku. Sen kunnosta päätellen räjähdde ei ollut kovin voimakas. Ei ainakaan siihen aineeseen verrattuna, joka pirstoi taannoin Myyrmannin ostoskeskusta.

Mietin, millaista Suomessa olisi elää, jos ostoskeskukset olisi päällystetty kuvilla tuosta räjähdystä. Suhtautuisivatko ihmiset toisiinsa epäluuloisemmin? Linnoittautuisivatko shoppailijat koteihinsa postimyyntikuvastojen ääreen? Lisääntyisikö ahdistus?

Yliopiston kirjastossa varoituskyltit huutavat varkauksista. Koska tiedon luokse pääsee vain opiskelijakortilla, ainoastaan toinen opiskelija voi viedä lompakon torkahtaneelta pönttääjältä. Ihmettelen, miten joku saattaa varastaa kaltaiseltaan. Ihmiseltä, jota näkee kampuksella, joka käy samoissa opiskelijabileissä, ja jonka pari-ksi voi päätyä kielikurssilla.

Ehkä jatkuva pelottelu lisää rötöksiä. Se usuttaa epäilemään muita ja heikentää siten yhteisöllisyyden tunnetta. Vieraalla ei ole samalla lailla väliä kuin oman porukan jäsenenä.

Keskinäisten epäluulojen lietsominen on huono turvallisuusstrategia ympäristössä, jota etnisyydet, kulttuuritaustat ja uskonnot valmiiksi jakavat. Mutta ei se viisasta ole missään.

Päätän luottaa ihmisiin edelleen. Ihan omalla vastuullani.

ptiihon@cc.jyu.fi

alkukirjoitus

2. helmikuuta 2005

Suomi myydään maailmalle huutokaupassa pala palalta

Viime vuosina on suomalaisomisteisista menestyvästä yrityksestä tullut katoavaa kansanperinnettä. Yrityksiä kasvatetaan ja pilkataan yhä useammin ulkomaisen jättikonsernien mielihalujen mukaisiin anospaloihin.

Tuoreimpana esimerkkinä tästä ovat mediajätti Alma Median seikkailut. Suomen toiseksi suurimman mediatalon sähköinen puoli, televisiokanavat MTV3 ja SubTV sekä radiokanava Nova, on ollut tammikuun ajan avointa riistaa pohjoismaisille mediapelaajille. Huolimatta siitä mitä Alman toimitusjohtaja lausuu julkisuudessa, lienee selvää, että isojen poikien pelissä suomalainen jää taas juoksupojan asemaan.

Juoksupoika on nähty liikkeellä jo mäännävuosien TeliaSoneran ja Nordean fuusioissa, joissa ns. suomalainen jalkapeli on hävinnyt jo kauan sitten kabinettien tärkeimmistä neuvottelupöydistä. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että monikansalliset irtisanomispäätökset ovat menettäneet monissa tapauksissa Suomen näkökulmasta maalliset arvonsa.

Alma Median tapauksessa pelin aloitti norjalainen mediakonserni Schibsted, joka teki koko yhtiöstä julkisen ostotarjouksen tammikuun ensimmäisinä päivinä. Tähtäimessä ei kuitenkaan ollut Alma Media kokonaisuena vaan lähinnä MTV3 ja yhtiön omistusosuus Ruotsin suurimmasta kaupallisesta televisiokanavasta TV4:stä.

Hätiin tuli kuitenkin seuraavaksi Almaa jo ennestään omistanut mediamammutti Bonnier, joka suojasi samalla omaa omistusas-

maansa TV4:stä. Bonnier ja pääomasijoittaja Proventus esittivät ostotarjouksen Alman televisiotoiminnasta ja TV4-kanavan osakepotista. Lopputuloksena oli Schibstedin vetäytyminen tarjouskilvasta, joka todennäköisesti johtaa, mikäli Alman yhtiökokouksessa osakekeuhomistajat näin päättävät, MTV3:n myyntiin uudelle ruotsalaiselle yhteenliittymälle.

Nokian pääjohtaja Jorma Ollila antoi jo julkisuuteen harvinaisen selkeän arvostelunsa suomalaisen yritysomistajuuden nykytilasta ja samalla kiillotti Nokian tiedostettua suomalaisuutta. Ollila ei ymmärrä, miten voi olla mahdollista, ettei kansalliselle tv-kanavalle löydetä suomalaisia ostajia, vaan se luovutetaan auliasti ruotsalaisomistukseen.

Tosiasiaa on vielä vaikeampi ymmärtää, kun suurimpia mediapeliin vaikuttaneita tahoja olivat suomalaiset vakuutusyhtiöt Ilmarinen, Pohjola ja Suomi, jotka myivät Alma-omistuksensa ruotsalaiselle Proventukselle. "Tarjous oli yksinkertaisesti liian korkea, jotta siitä olisi voinut kieltäytyä", kuului yhtiöiden puolustus.

Milloin on maailmassa ja Suomessa tullut pakolliseksi myydä osakkeet korkeimmalle tarjoajalle? En usko, että tuoreinta liikettä alikirjoittaisivat ainakaan vakuutusyhtiöiden asiakasomistajat. Etenkään Henkivakuutusyhtiö Suomessa, jonka suomalaisromanttinen ja kansallismielinen mainosimago näyttää nyt todelliset kasvonsa.

Osakkeita ei ole koskaan pakko myydä. Ei edes globaaleilla markkinoilla.

Toni Peltonen

Jyväskylän Ylioppilaslehti ennen vanhaan:

Pienkustantamo Shardan Lauri Hartman kertoo aloittelevan kustantajan uskottavuusongelmista, 14.10.1999:

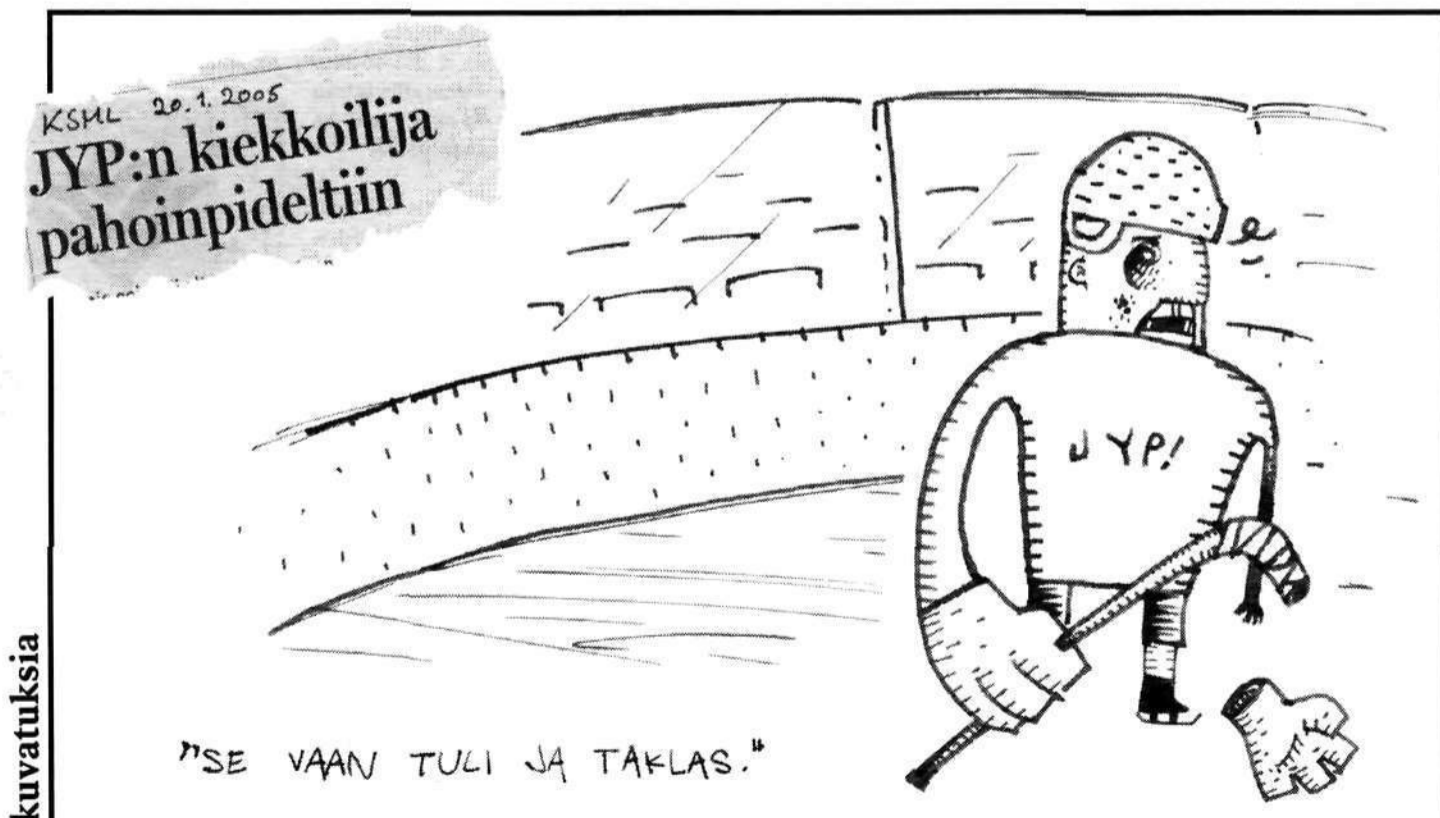
"Alkuun oli vähän vaikea saada käsikirjoituksia. Eräällä Intian-reissulla tiikeri hyökkäsi kimppeemme. Kukaan ei uskonut tätä vaikka minulla oli kertomukseni tueksi näyttävää valokuvakin tapahtuneesta. Samalla tavalla kukaan ei uskonut että minusta todella olisi kirjan tekijäksi."

toimitus suosittelee:

Ketjut (mekaniikka). Pyörä ilman ketjuja on kuin käännökaveri ilman rotia. Hetken sitä jaksaa taluttaa, mutta pidemmän päälle rupeaa aina vituttamaan. Aplodit vuoden varkaudesta – ei voi kuin kunnioittaa vitsiniekän viitseliäisyyttä.

Hiihto (urheilumuoto). Perinteisellä tyyllillä, räkä poskella – ja muistaen, että vapaa on vain umpihanki.

Kid Koala (muusikko). Sämpläyksen salonkikelpoisuuden myötä arvostukseen nousut vinyliteiteilijä maalaa omalaatuiset ääniseikkailunsa tyyllillä.

kuvatuksia

Jyväskylän Ylioppilaslehti

Toimituksen yhteystiedot:
Opinkivi, I kerros
Keskussairaalan tie 2, 40600 Jyväskylä
Puhelin: (014) 260 3360
Faksi: (014) 260 3928
Sähköposti: jylkkari@jyy.fi
Nettisivut: www.jyy.fi/jylkkari

Päätoimittaja Toni Peltonen
(014) 260 3359 / 044 531 1099 /
paatoimittaja@jyy.fi
Toimittaja Juha Mäkinen
(014) 260 3360 / 050 369 8285 /
toimittaja@jyy.fi
Visualisti Hans-Peter Weckman
(014) 260 3973 / 040 568 3696 /
weckman@cc.jyu.fi

Taloudenhoitaja ja toimistosiihteri
Paula Rouhianen (014) 260 7226

Jylkkärin vuositilaus maksaa JYYn
jäsenille 8 euroa ja muille 45 euroa

Osoitteenmuutokset ilmoitetaan
ylioppilaskunnan keskustuomistoon,
puh. (014) 260 3355.

Ilmoitusmyynti:
Vexi Virtanen, Veximedia
050 592 3696 / Fax: (014) 618 633
Valtakunnallinen ilmoitusmyynti
Pirunrykki Oy (02) 2331 222

Ilmoituksenvalmistus
Grafiikka Rutanen (014) 216 315 /
050 596 2444 / grafiikka@rutanen.fi

Jyväskylän Ylioppilaslehti on Jyväskylän
yliopiston ylioppilaskunnan julkaisu.
Lehti ilmestyy 16 kertaa vuodessa
lukukausien aikana. Painos 7000 kpl.

Painopaikka Lehtisepät Oy,
Pieksämäki (015) 723 4212

ISSN 0356-7362

kuvattua

HANS-PETER WECKMAN

Keski-Suomen rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit valitsivat Jyväskylän yliopiston Musica-rakennuksen vuoden 2004 esimerkilliseksi rakennuskohteeksi. Itse rakennus on jo 30 vuotta vanha, mutta viime vuonna sen pohjakerros pantiin uuteen uskoon. Musican uudessa studiossa soittonäytettä antavat laitoksen henkilökuntaan kuuluvat Mikko Myllykoski, Jarmo Kivelä ja Hannes Juutilainen.

jyy pää

Mari Meriläinen

Jos ei Suomi kelpaa, menkää pummit kotiin

SISÄASIAINMINISTERIÖN ulkomaalaisten opiskelijoiden asemaa käsittelevä työryhmä on todennut ulkomaalaiset Suomen tulevaisuuden voimavaraksi. Taustatyöksi on laskettu lukuja ja pohdittu suuria. Tämä kirjoituspa ei perustu prosentteihin tai tilastoihin. Tämä perustuu kurjalle tunteelle, jonka kokenyt joutuessani murtamaan toivon näiltä tulevaisuuden voimavaroilta. Kun et kuitenkaan ole tervetullut.

Yhteiskunta ei tarjoa ulkomaalaisille opiskelijoille työpaikkoja, yliopistot eivät jaa stipendejä. Jo korkeat elinkustannukset karsivat yliopistoistamme valtaosan hakijoista.

OULUN YLIOPISTON REHTORIN Lauri Lajusen mielestä EU:n tai ETA-maiden ulkopuolisten (lue: köyhimpien) maiden opiskelijat "voisivat kyllä kantaa kortensa kekoon heille suunnattavan opetuksen räätälöimisestä ja toteuttamisesta", mikä suomeksi tarkoittaa lukukausimaksuja.

Lajusen Suomea eivät kiinnosta köyhät opiskelijat. Ylpistyneenä laadustamme luulemme fiksuja kirmaavan tänne. Kuitenkin ainoastaan ilmaisesta koulutuksesta avulla saamme lahjakkaita opiskelijoita laatua ylläpi-

tämään. Opintojen maksuttomuus onkin suomalaisen korkeakoulutuksen tärkeä kilpailutekijä. Se on tae Suomen houkuttelevuudelle ja voi jatkossa paikata sen kuuluisan työvoimatarpeen. Myöskään koulutuksen laatua opintomaksut tuskin parantaisivat, sillä valtion rahoitusosuus pieneni taakuulla samassa suhteessa.

Vaarana on myös, että pian lukukausimaksut laajenisivat koskemaan kaikkia opiskelijoita. Kabinetin katokärpäset kertovatkin jo maksuvehkeilystä suomalaisten opiskelijoiden hyväksi: neuvotellaan ulkomaalaisille mahdollisimman kovat maksut. Matalammista maksuista selviävät ulkomaalaiset voivat olla poliittisia muutoskannustimia: kun kerran nuokin, niin kyllä yltäköylyssä kelluva suomalainen nuorisokin selviäisi maksuista.

Toisaalta opinnoista maksaminen ehkä takaisi ulkomaalaisille opiskelijoille edes jotain oikeuksia. Ongelmista kerrottaessa yleisin asenne kun on, että ellei Suomi nykyisellään kelpaa, niin mene sinä pummi takaisin.

Tervemenoa tulevaisuuden toivot.

Kirjoittaja on JYYn kansainvälisten asioiden sihteeri.

vapaa sana

Mielipidekirjoitukset sähköpostitse osoitteeseen jylkkari@jyy.fi. Kirjoita lyhyesti. Toimitus varaa oikeuden lyhentää ja käsitellä kirjoituksia tarvittaessa.

Jo riittää nakuilu!

Nykyajan tädit ovat niin onnetoman liberaaleja, että nuorukaisten on ryhdyttävä tätimäisiksi. Otankin nyt puheeksi asian, joka miehen egolle on kiusallinen, mutta jonka yleinen hyöty velvoittaa esille otettavaksi: nimittäin Ynnän uusimpien haalari-bileiden mainos. Ynnäläisten mainoksen tarkoituksena oli ilmeisesti huvittaa ja ärsyttää. Julisteen kuvassa on pornografisesti esitetty selin oleva naisen kuva ja takapuolen päällä teksti "jo riittää nakuilu".

Julisteen tekijöille ei ilmeisesti ole juolahtanut mieleen että eräs hyvän maun tehtävistä on suojata alaikäisiä pornografiselta ja seksistiseltä mainonnalta. Julistetta on kuitenkin levitetty julkisille ilmoitustauluille, joilla ne ovat lasten silmien ulottuvilla. Näennäisen humoristinen teksti ei muuta kuvan seksististä, esineellistä ja pornografista kuvaa, ja olematon ironia tuskin välittyy ohikulkeville alaikäisille.

Vielä valitettavampaa on, ettei kyseinen juliste ole ainoa lajissaan, vaan opiskelijabileiden mainoksissa on viimeaikoina ollut toistuvasti samantapaisia ylilyöntejä. Ilmeisesti maku yhä huononee huononemistaan, eli "tisi"-bileet lisääntyvät ja ylioppilaiden julisteisiin tarvitaan yhä räikeämpää kuvastoa.

Asia on perin kiusallinen ja kaikkien kannalta olisi eduksi, jos julisteita suoltavat itse ymmärtäisivät kontrolloida julkiseen tilaan tunkevaa saastansa.

Ismo Puhakka

Ansio työ inflaation kourissa

Globalisaatio on vapauttanut maailmantaloutta viime vuosina. Samalla ansio työ arvostus ja valta ovat heikentyneet verrattuna tuotannon kahteen muuhun tekijään: pääomaan ja luonnonvaroihin.

Työtä voidaan teettää monissa maissa lähes olemattomien ehdoin. Seurauksena tästä vapailla maailmanmarkkinoilla työn arvo laskee. Työn arvosta ja työehdoista ei huolehdita maailmanlaajuisesti. Työntekijöiden kannalta markkinat ovat vääristyneet. Tästä kertoo yhä suuremmiksi venyneet tuloerot kaikkialla maailmassa.

Vastaava tilanne pääoman kannalta olisi, jos jotkut valtiot voisivat painaa käypää valuuttaa täysin vapaasti. Sen seurauksena rahan arvo laskisi koko talousjärjestelmässä, kuten työlle on nyt käynyt. Toinen tilanne pääomamarkkinoilla syntyisi, jos epärealistista tuotto-odotusta myyvät, ja ennemmin tai myöhemmin romahtavat, sijoitusrahastot olisivat sallittuja. Pyramidin huipulla rikastuttaisiin pohjalla olevien sijoittajien kustannuksella.

Monikansallisen suuryrityksen optioita kuittaavan johtajan ja slummissa asuvan työläisen suhdetta voi hyvin verrata pyramidirahaston toimintaperiaatteeseen. Johtaja hyötyy kohtuuttomasti puolustuskyvyttömyydestä työläisestä. Kolmesta tuotannontekijästä työvoimaan kuuluvat ihmiset ovat kaikkein heikoimmassa asemassa maailmantaloudessa. Luonnonvarojen omistajillakin on omat voimak-

kaat etujärjestönsä, kuten öljynviejämaiden järjestö OPEC.

Demokraattisessa yhteiskunnassa jokaisella tuotannontekijällä on oltava oikeus puolustaa omaa osuuttaan tuotetuista hyödykkeistä. Toisten tuotannontekijöiden kannalta tällainen toiminta saattaa vaikuttaa kasvu hidastavalta. OPEC:n öljynhinnan säätelyn ja keskuspankkien liian kovien korkojen voidaan väittää hidastavan kasvu. Syytökset eivät aina kuitenkaan ole aiheellisia. Tasapainoisen edunvalvonnan myötä saavutettu markkinoiden vakaus pikemminkin turvaa tasaista kasvu.

Työ on yksi tuotannontekijä muiden joukossa. Se ei ole pääomaa tai luonnonvaroja vähäpätöisempi talouden voima. Tällä hetkellä työvoima on kuitenkin täysin aliarvostettu jäsen maailmantaloutta käsittelevissä neuvottelupöydissä.

Ongelmat kärjistyvät entisestään, kun osaksi globaalia markkinataloutta pääsevät useat epädemokraattiset ja alikehittyneet valtiot. Pääoma ja luonnonvarat liikkuvat jo kohtuullisen hyvin ympäri maailmaa, mutta työntekijöiden osalta markkinat eivät ole vapautuneet. Lukutaidottoman ja perusoikeuksia vailla olevan yksittäisen työntekijän on lähes mahdotonta valita itselleen parhaaksi katsomaansa työpaikkaa edes oman kotimaan sisällä.

Kattava kansainvälinen yhteistyö on ainoa tapa kohentaa ansiotyötä tekevien asemaa maailmassa pysyvästi. Taloutta nykyisin hallitsevien voimien tulisi ymmärtää, että maltillinen ja kaikki tuotannontekijät huomioon ottava edunvalvonta ei hidasta talouskasvu, vaan vakauttaa sitä.

Maailmanlaajuinen uskottava työntekijöiden etujärjestö olisi mahdollinen ratkaisu ongelmaan, mutta vaati toimiakseen valtavan määrän tukea ja resursseja. Ilman järjestäytymistäkin lähes kaikki ihmiset voivat tehdä tahoillaan asialle jotakin keskustelunala, neuvottelemalla, äänestämällä ja muilla tavoin vaikuttamalla. Alan ammattilaisina työmarkkinajärjestöt voisivat tosin näyttää mallia.

Eero Lumme

Uffe pulpahti pintaan

Törkeästä velallisen epärehellisyydestä Helsingin hovioikeudessa 22.6.2000 lainvoimaisella päätöksellä kuuden kuukauden ehdolliseen vankeuteen ja korvauksiin tuomittu entinen pankinjohtaja ja SDP:n puoluejohtaja, konsultti Ulf Sundqvist on saanut täyden synninpäästön valtiolta.

Vaikka Sundqvist osoitti velassaan valtiolle äärimmäistä epäluotettavuutta pimittäessään huipputulojaan ulosotolta, valtioneuvosto katsoi yleisistunnessaan 16.12.2004 hänen olevan kelvollinen suomalais-ruotsalaisen kulttuurirahaston Suomen edustajaksi. Suomen ja Ruotsin yhteisen rahaston hallitus hallinnoi 20 miljoonan euron pääomia ja käyttää vuosittain toimintaan ja stipendien jakoon yli miljoona euroa.

Oma mielipiteeni taisikin jo tulla selväksi. Ei että sillä mitään väliä olisi.

Pauli Ojanperä

Mistä tulosi tulevat?

Henri Haapakoski, 26, kulttuuripolitiikka:

"Opintotuen päälle minulla on ehkä noin 500 euroa kuukaudessa. Käyn konservatoriolla opettamassa, lisäksi minulla on vaihtelevasti keikkatuloja. Opintojen alussa nostin myös lainaa."

Mari Valtonen, 21, historia:

"Minulla ei ole opintotuen lisäksi muita tuloja, mutta kesätyöniesteistä on säästöä. Tulen ihan hyvin toimeen; Kortepohjassa vuokra ei ole kovin korkea."

Janne Salonen, 20, tietojärjestelmätiede:

"Olen välillä töissä myyjänä Sokoksella. Aloitin töiden tekemisen jo ennen opiskelua ja säästin niistä. Lainaa en ole ottanut enkä aio ottaa. Tarkoitus olisi elää vähän halvemmalla."

Johanna Paananen, 24, erityispedagogiikka:

"Olen käynyt koko opiskeluaikani töissä kaupan kassalla. Tällä hetkellä teen töitä noin 10-15 tuntia viikossa. Tulen sillä suunnitellen toimeen, mies auttaa vähän tarvittaessa."

news in brief

University students work often

Recently published Student Survey 2003 reveals that over half of the university students in Finland work during their studies.

Being a student and going to work is a phenomenon that has become more and more common in the last twenty years. Nowadays, students seem to see it as the thing to do.

Still the most important source of income is the monthly student aid money that includes also the housing allowance. The next ones are salary and money from parents. The student loan is only the fourth most important source for money.

The most important expense for students is, by far, housing followed by food expenses. Together these two necessities add up to 60 per cent of all income. According to the survey, two students out of three said that they had sometimes compromised on the quality of food. Also one fifth stated that they had not at sometime been eating for a day because they could not afford it.

Eurovision fever rising in Finland

Throughout Europe the mutual antipathy between countries rises to its traditional peak in May as 40 countries meet in the Eurovision Song contest finals. This time the final is to be held in Ukraine. In many countries, the national qualifying contests have already brought up predictions who has chances to do well in the finals and who has not.

One of the Finnish qualifying rounds was held in Jyväskylä in the end of January. The six song performed showed at least, how long a journey Finland still has to go before victory in Ukraine.

The Finnish representative for the Eurovision Song contest will be chosen in Tampere on February 19, a date that will have one and half million Finnish glued to their television sets. After this, most of the Finns are absolutely sure for next two months that finally this year it is Finland's turn to win the contest.

Finnish climate is not humane

Shahin Doagu has lived in Finland for almost 15 years. She graduates from high school this spring and wants to study psychology in the University of Jyväskylä. Shahin does not, understandingly, recall much from her native country but would like to visit Iran one day.

"I would like to see where I come from and get to know my relatives. There is not a day when my parents don't talk about it", says Shahin.

She feels herself to be both Kurd and Finn. At home her family hold tightly to their language and culture.

"I must say that although Finland is otherwise good place to live, this climate is not meant for people", Shahin says laughingly.

You can get to know Shahin better by reading the Uudet Suomalaiset story (in Finnish) next news in brief. If your Finnish skills are not yet that good, ask a Finnish speaking friend to translate the story to you.

News by Antti Airaksinen

Ilmasto on vaikeaa mukava maa

TÄMÄN KEVÄÄN ABITURIENTEILLA on käynnistämässä loppusuora, lukurakka ylioppilaskirjoituksiin. Voionmaan lukiossa opiskeleva Shahin Doagu on yksi tuhansista piinaan valmistautuvista. Shahinilla tosin on jo puolet tutkinnosta tehtynä; äidinkielen ja matematiikan hän kirjoitti jo syksyllä, ja tänä keväänä vuorossa ovat reaali ja englanti.

Shahin on kansallisuudeltaan Iranin kurdeja. Hänen perheensä – isä, äiti ja pikkuveli Taha – muutti Suomeen vuonna 1990 Shahinin ollessa viiden vanha. Sitä ennen perhe oli asunut kolme vuotta Turkissa. Synnyinmaastaan Shahinilla ei ymmärrettävästi juuri ole muistoja.

"Kyllä minulla kuitenkin aina on sellainen ajatus, että jonain päivänä haluaisin mennä käymään siellä. Haluan nähdä, mistä olen kotoisin, ja tutustua sukulaisiini. Vanhemmillani ei varmaan mene päivääkään niin, etteivät he puhuisi asiasta", Shahin kertoo.

Shahin kokee olevansa yhtä vahvasti kurdi ja suomalainen. Kotona omasta kielestä ja kulttuurista pidetään tiukasti kiinni.

Shahin on tutustunut muutamiin muihin Jyväskylässä asuviin kurdeihin,

mutta kovin läheisiä suhteita näiden kanssa ei ole syntynyt. Yhteinen kulttuurista ei välttämättä merkitse yhteistä arvomaailmaa.

"Uskoisin itse olevani aika suvaitsevainen muita kulttuureita kohtaan. Helposti korostetaan vain sitä omaa."

Omien perinteiden ja uuden kotimaan kulttuurin törmäyksiä joudutaan käsittelemään varmasti kaikissa maahanmuuttajaperheissä. Kun tähän lisätään normaalit keskustelut kotiintuloajoista, saattaa sukupolvien välinen kiulu levitä yllättävän suureksi.

"Meidän porukat on kuitenkin siinä suhteessa joustavia. Ja kyllä mä olen myös tullut niitä vastaan."

VISIO LUKION JÄLKEISESTÄ ajasta on selvä: Jyväskylän yliopistoon psykologiaa lukemaan. Shahin innostui psykologiasta lukiossa ja on suorittanut kaikki aineesta tarjolla olleet kurssit.

"Olen tosin kuullut kauhutarinoita siitä, miten vaikeaa psykologiaan on päästä sisään. Mutta ei pidä tuijottaa liikaa sisäänpääsyprosentteihin."

Tulevaisuuttaan koskeviin kysymyksiin Shahin on joutunut vastaamaan lukuisia kertoja. Liian tarkkoja suunnitelmia hän ei kuitenkaan halua tehdä,

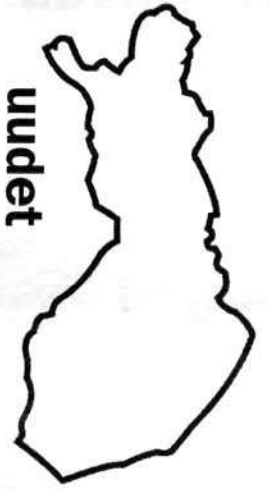
vaan antaa kohtalon johdattaa.

"Uskon, että pystyn kouluttautumaan ja tekemään työtä täällä. Mutta täytyy sanoa, että vaikka Suomi on muuten hyvä paikka asua, ei tämä ilmasto ole ihmisille luotu", Shahin nauhahtaa.

"Tänä talvena tosin olen innostunut talvilajeista, erityisesti lumilautailusta. Ehkä se auttaa selviämään tulevasta talvista."

Juha Mäkinen
toimittaja@jyy.fi

uudet
suomalaiset

Sarjassa jutellaan Jyväskylässä asuvien maahanmuuttajien kanssa.

Maahanmuuton käsitteitä:

Maahanmuuttajilla tarkoitetaan kaikkia niitä henkilöitä, jotka ovat syystä tai toisesta muuttaneet pysyvästi maahan.

Pysyvästi Suomessa asuvat maahanmuuttajat voidaan jaotella maahantuloon perusteella pakolaisiin, siirtolaisiin ja paluumuuttajiin.

Kiintiöpakolaiselle myönnetään maahantulolupa vuosittaisen pakolaiskiintiön puitteissa. Turvapaikanhakija on puolestaan henkilö, joka pyytää suojaa ja oleskeluoikeutta vieraasta maasta.

Siirtolainen on henkilö, joka muuttaa pysyvästi tarkoituksessa toiseen maa-

han hankkiakseen siellä toimeentulonsa. Siirtotyöntekijä hakeutuu toiseen maahan hankkiakseen elantonsa, mutta ei asetu maahan pysyvästi.

Paluumuuttaja on ulkosuomalainen, joka on pidemmän tai lyhyemmän ajan asunut Suomen rajojen ulkopuolella ja palaa takaisin Suomeen. Paluumuuttajan statuksen voi saada myös henkilö, jonka vanhemmista jompikumpi on ollut Suomen kansalainen.

Elina Keskitalo
jylkkari@jyy.fi

JUHA MÄKINEN

Shahin Doagun lukiopäivät käyvät vähiin. Edessä on vielä pänntäys reaalin ja englannin yo-kokeisiin.

Jyväskylästä ennätysmäärä maistereita ja tohtoreita

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSTA valmistui vuonna 2004 maistereita enemmän kuin koskaan, 1367. Tohtoreitakin putkahti ennätykselliset 113.

"Pitkäjänteinen opetuksen ja tutkimuksen kehittämistyö kantaa nyt hedelmää", rehtori Aino Sallinen kommentoi tulosta.

Kymmenessä vuodessa maisterien määrä on lisääntynyt noin 70 prosenttia. Samalla maistereiden keskimääräinen valmistusaika on lyhentynyt reilusta kuudesta vuodesta 5,3 vuoteen.

Tohtoreita väittelee nyt lähes kolminkertainen määrä verrattuna aikaan vuosikymmen sitten.

Myös Jyväskylän yliopiston henkilöstömäärä on kasvanut yli kaksinkertaiseksi samassa ajassa.

"Tutkimomäärien kasvu ei ole tapahtunut laadun kustannuksella. Yliopistoon hakijoita on enemmän kuin seitsemän yhtä paikkaa kohden, joten valituksi tulleet ovat motivoituneita ja ah-

keria opiskelijoita", kuvailee suunnittelija Eeva-Liisa Tauriainen.

Maisterintutkintotavoitteena Jyväskylän yliopistolla on lukema 1285, joka ylittyi nyt lähes sadalla. Tohtorintutkintoja tuli hieman alle tavoitteen, joka on 119.

Toni Peltonen

Asekauppias Timo Turusen mielestä Suomen aselaki on järkevällä pohjalla.

Tuhansien tuliaseiden maa

Viime vuonna ampuma-aseilla tehtiin Suomessa 78 henkirikosta

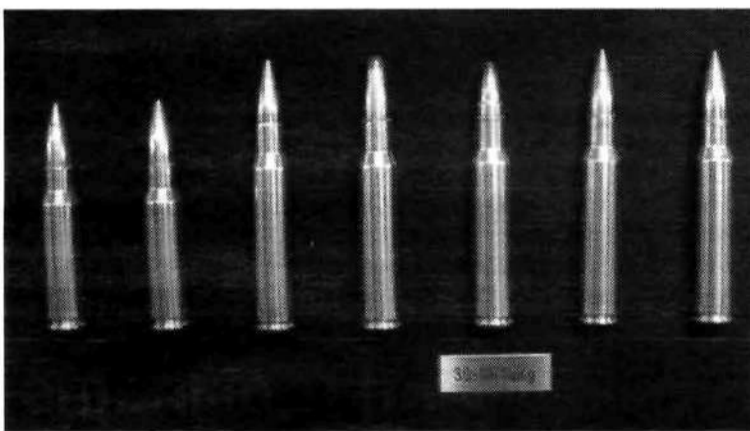
SUOMESSA OMISTETAAN eniten aseita EU:ssa suhteessa väkilukuun. Pysyvä on noin kaksi miljoonaa, eli miltei joka toisesta taloudesta löytyy tuliase. Maamme ei kuitenkaan ole luisumassa Yhdysvaltain viitoittamalle ruudinkatkuiselle tielle, jossa ohikulkijan käsillä saattaa piillä tuhoisainen itsepuolustusväline.

Suomen laki ei salli tuliaseen hankkimista itsensä puolustamista varten, toisin kuin esimerkiksi Yhdysvalloissa, jossa aseenkanto-oikeus on jopa sisällytetty perustuslakiin. Suuret asemäärät selittyvät vahvoilla metsästysperinteillä ja tarkalla valvonnalla. Jokaista aseiden ostoa kontrolloidaan. Toisaalta Suomen aselaki on Euroopan liberaalein. Jokainen aseiden haluava voi saada sellaisen, kunhan perusteet täyttävät lain pykälät.

HENKIRIKOKSEN VÄLINEENÄ ampuma-asetta käytettiin 78 kertaa vuonna 2004. Ryöstöissä asetta käytettiin 70 kertaa. Lukuihin lasketaan mukaan myös yritykseksi jääneet rikokset.

"Tuliaseita käytetään vain harvoin rikosvälineinä. Rikollisilla on aseita pikemminkin sitä varten, että he varautuvat toisiaan vastaan", muistuttaa vanhempi konstaapeli **Olavi Pienimäki** Jyväskylän poliisista.

Vaikka viime aikoina lehtien sivut ovat kertoneet surullista tarinaa aseiden tuhoisista, ovat liipaisimenvedosta

EU:n aseistetuinna maassa luoditkin käyvät kaupaksi.

johtuvat kuolemat loppujen lopuksi suhteellisen harvinaisia Suomessa.

Pienimäen mukaan henkirikokset tapahtuvat lähipiirissä useimmiten ennalta suunnittelemana.

"Se on yksi napsahdus päässä, mikä tappaa miehiä ja perheitä. On vaikea spekuloida, olisiko jokin tapo tai itsemurha jäänyt tekemättä, jos asetta ei olisi ollut käsillä, vaikka tietenkin aseiden olemassaololla on asiaan vaikutuksensa."

JYVÄSKYLÄSSÄ TOIMII yksi asekauppa. Lisäksi joidenkin urheiluvälinekauppojen valikoimaan kuuluu tuliaseita.

Asekauppias **Timo Turunen** ei ole törmännyt tilanteeseen, jossa hänen

myymäänsä asetta olisi käytetty rikolliseen tarkoitukseen. Hän ei ajattele myyvänsä elämän riittäjiksi.

"Ihmiset ovat vaarallisia, eivät aseet", hän kommentoi.

Vaikka aseilla on vankka sija suomalaisessa kulttuurissa, Turusen mukaan pyssyihin suhtaudutaan silti epäluuloisesti.

"Tämä näkyy tiedotusvälineissä. Aseista uutisoidaan skandaalinhakuisesti ja usein jutuissa on asiavirheitä."

Aseilupia myönnetään Jyväskylän kihlakunnassa vuosittain alle 1500 kappaletta. Aseiden määrä Keski-Suomessa ei kuitenkaan lisäänty samalla tahtia, sillä käytetyt aseet kiertyvät omistajalta toiselle.

"Ihmiset ovat vaarallisia, eivät aseet."

Asekauppias Timo Turunen

Poliisi myös peruu noin 80 aselupaa vuosittain. Lupa otetaan pois, jos henkilö ei enää ole kelpollinen pitämään asetta halussaan.

"Aselupa voidaan kuitenkin perua vasta, kun henkilö on joutunut poliisin kanssa tekemisiin", Olavi Pienimäki selvittää.

Vanhempi konstaapeli myöntää ja peruu aselupia muun työnsä ohessa Jyväskylän kihlakunnan alueella. Pienimäen mielestä nykyinen käytäntö on toimiva. Sinänsä pelkkä pykälän noudattaminen on helppoa, mutta lupaa myönnettäessä täytyy tehdä myös moraalisesti oikea päätös. Hakuprosessiin kuuluu henkilökohtainen haastattelu, jonka aikana poliisi arvioi hakijan soveltuvuuden aseiden omistajaksi.

"Tällöin luvankäsittelijän ammattitaitoa koetellaan. Yleensä pystyn sanomaan ensimmäisten haastattelumuutien aikana, istuuko edessäni asetta oikeaan tarkoitukseen hakeva ihminen."

Jutta Mattsson
jylikkari@jyy.fi

Aseen hankinta Suomessa:

- Kotikunnan poliisilaitos antaa ja peruuttaa luvan ampuma-aseeseen. Lupahakemus jätetään poliisilaitokseen henkilökohtaisesti.
- Hankkimislupa voidaan antaa seuraaviin käyttötarkoituksiin: metsästys, ampumaurheilu, työ, näytös tai kuvaus, museossa tai kokoelmassa pitäminen, muistoesineenä säilyttäminen ja merkinanto.
- Hakijan täytyy olla 18-vuotias. Poikkeustapauksissa 15-vuotiaallekin voidaan antaa lupa.
- Jos ase on hakijalle ensimmäinen, poliisi haastattelee häntä henkilökohtaisesti. Esimerkiksi mielenterveydelliset ongelmat, rikostausta tai päihteiden väärinkäyttö voivat olla este luvan saamiselle.
- Hankkimisluvan saatuaan hakija voi ostaa käyttötarkoitukseen sopivan ase. Ase ei saa olla liian tuhoisainen käyttötarkoitukseen nähden.
- Aseen oston jälkeen on haettava hallussapitolupa poliisilaitokselta. Hankittu ase on samalla esitettävä.
- Asetta on säilytettävä lukitussa tilassa.

lyhyet

Runon ja viinin ilta
kaipaa esiintyjää

Kortepohjan vapaa-aikatoimikunta (KVAT) hakee esiintyjää Runon ja viinin iltaan, joka järjestetään Renkussa 6. huhtikuuta. Erityisesti runoilijoita ja soolomusiikinnumeroita kaivataan. Esitys voi olla kestoltaan 5–20 minuuttia pitkä. Runon ja viinin ilta on perinteisesti koostunut muutamista harrastelijoiden esityksistä sekä runo- ja musiikkipäesityksistä. Ruoka- ja matkakorvauksia kummempaa palkkiota esityksistä ei makseta. Esityksiä voi tarjota 7. helmikuuta mennessä vapaa-aikasihteerille **Laura Laaksolle** osoitteella kvat@jyy.fi

Euroopan vaihto-
kohteet esillä

Yliopiston kansainväliset palvelut järjestää torstaina 10.2. eurooppalaisia partneriyliopistoja esittelevän messun klo 11–13 Mattilanniemessä A-rakennuksen aulassa. Messuilla on mahdollisuus tutustua vaihtokohteiden esitteisiin ja kysellä kokemuksia vaihdossa olleilta opiskelijoilta.

Haku kaikkiin eurooppalaisiin opiskelijavaihtokohteisiin (Erasmus, Nordlys, kahdenväliset vaihtokohteet) päättyy 1.3. Lisätietoa vaihtoon hakemisesta saa kaikille avoimissa vaihtoinfoissa 8.2. klo 10–12 (päärakennus, C5) ja 9.2. klo 14–16 (Agora, auditorio 2).

Jyyläisiltä 323
euroa Aasiaan

JYYn hallitus järjesti viikolla 3 kampusalueella lipaskeräyksen Aasian katastrofin uhrien auttamiseksi. Keräyksen tuotto oli 323,22 euroa, ja se ohjataan perille SPR:n kautta.

Hallitus päätti keräyksen järjestämisestä keskusteltuaan demariopiskelijoiden edustajistoaloitteesta, jossa esitettiin JYYn osallistumista Aasia-keräykseen. Aloitetta käsitellään seuraavassa edustajiston kokouksessa 15. helmikuuta.

JYYn edustajisto
kokoontuu 15.2.

Ylioppilaskunnan edustajisto kokoontuu tiistaina 15.2. klo 17.30 alkaen Ilokivessä. Asialistalla on ainakin hallinnon opiskelijajäsenten vaihdoksia, edustajistoaloitteita ja muutokset edustajiston kokoonpanossa.

Kirpputori
Ilokivessä 5.2.

JYYn Kulttuurivaliokunta järjestää kirpputorin Ilokivessä lauantaina 5. helmikuuta klo 11–15.

Turvallisuus on kortilla,
tällaisella.

Tästä eteenpäin raha on turvallisimmillaan kortilla. Ainakin silloin, kun kortissa lukee OP-Visa Electron. Se on käypää valuuttaa lähes kaikkialla: sillä maksat ostoksesi kassalla ja nostat käteistä liikutpa Suomessa tai ulkomailla. Sillä maksat myös laskusi maksuautomaatilla. Tule ja tilaa omasi jo tänään.

op.fi oko.fi OP 0100 0500

SPR-KIRPPIS

Palvelemme ma-pe 10-18 ja la 10-15

Otamme vastaan lahjoituksia.
Puhdasta ja ehjää kiitos!

Jyväskylä Seppälä Ahjokatu 10
Jyväskylä Keskussairaalan tie 1
Palokka Kirri Kirrinkuja 1
Viitasaari Porthanintie 4
Äänekoski S-Marketin alakerta

• 014 665 289
• 014 216 200
• 014 665 911
• 014 571 220
• 014 241 153

Tule
tekemään
edullisia
löytöjä!

ILONA TURTOLA

Boacosta tuodaan Reilun kaupan kahvia myös Suomeen. Kahvi tuodaan papuina ja paahtaminen sekä pakkaaminen tehdään vasta Suomessa.

Reiluakaan kahvia ei osteta säälistä

Viljelijälle maksetaan pavuista reilusti tuplahinta

KAHVINVILJELIJÄT suhtautuvat vesitateeseen kaksijakoisesti: toisaalta sitä toivotaan, koska silloin kahvimarjat ovat pehmeitä ja irtoavat kahvipensaasta helposti.

"Mutta kyllä se auringonpaiste on kaikkein mukavin poimintailma", kahvinviljelijä **Pedro Guzman** myöntää.

Guzmanin kahvitila Boacossa Keski-Nicaraguassa kuuluu Reilun kaupan kahvia tuottavaan Tierra Nueva -osuuskuntaan, johon kuuluu noin 500 pienviljelijää. Tierra Nuevan viljelijöiden kahvi on myös luomua.

"Ilman järjestelmää olisi minun kahvituotantoni, muiden pientuottajien ohella, luultavasti päätynyt. Olisimme jääneet kahvin ylitarjonnan jalkoihin, kun nyt taas olemme pystyneet parantamaan olojamme", Guzman toteaa.

Kahvisäkiästä saatava hinta on laskeutunut Nicaraguassa huomattavasti. 60 kilon kahvipapuskäistä on parhaimmillaan saanut 150 euroa, mutta nyt säkiä maksetaan noin 45 euroa, jos viljelijä ei kuulu Reilun kaupan järjestelmään.

Tästä summasta viljelijälle jää 25 euroa. Reilun kaupan kahvisäkiästä taas maksetaan 110 euroa, josta viljelijälle menee 80 euroa. Pääle tulevat vielä mahdolliset luomulisät.

Ainakin suomalaisiin kahvia uppoaa, sillä tänne tuodaan yli 60 miljoonaa kiloa raakakahvia yli 30 maasta. Kärkimaiden joukossa on myös Nicaragua.

REILUN KAUPAN JÄRJESTELMÄ vaatii nicaragualaiselta viljelijältä paljon, mutta se myös antaa paljon. Jotta kahvia voisi kutsua reilulla tuotenimellä, viljelijöiden pitää täyttää monia vaatimuksia. Esimerkiksi lapsityövoimaa ei saa käyttää, ja osuuskuntaan kuuluvien viljelijöiden lasten pitää käydä koulua. Kahvinpoimijoillekin pitää maksaa normaalia enemmän.

Tierra Nueva -osuuskunta pyrkii pitämään kahvinsa laadun korkeatasoisena.

"Maailmassa on yhä enemmän kahvia, joten laadukkuus on vahvin kilpailuvaltti. Reilun kaupan kahviakaan ei

kukaan osta säälistä", muistuttaa maatalousneuvoja **Ariel Escobar**.

Laadunvalvonta toteutetaan kahvinviljelyn kaikissa vaiheissa. Tällä osuuskunnalla on laboratorio, joka auttaa laaduntarkkailussa. Tänä keväänä olisi tarkoitus perustaa vielä oma maistamokin.

"On tärkeää, että viljelijät ovat itsekin perillä kahvin laadusta. He eivät saa ajatella vain viljelevänsä kahvia, jonka joku automaattisesti ostaa laadusta riippumatta", Escobar sanoo.

Huomiota kiinnitetään myös säkien kuljettamiseen. Ennen niitä saatettiin kuljettaa kuorma-auton lavalla sikojen seassa. Nyt lavat pestään huolella ennen jokaista kuljetusta.

Laaduntarkkailussa tärkeä rooli on virallisella laatuodistuksella, joka todistaa, että kahvi täyttää reiluuden ja luomun vaatimukset. Yhden kahvisäkin sertifiointi maksaa muutaman euron.

Ilona Turtola
jylkkari@jyy.fi

Hae oma paikkasi! Nuorten koulutus:

Hakukoodi

Viittomakielentulkki (AMK)	554
Tutkinnon laajuus 240 op. Koulutusta antaa Turun yksikkö.	
Sosionomi (AMK)	422
Tutkinnon laajuus 210 op. Koulutukseen voi nyt hakea Helsingin, Järvenpään, Oulun ja Pieksämäen yksiköihin.	
Sosionomi (AMK) -diakoni	780
Tutkinnon laajuus 210 ov. Koulutukseen voi nyt hakea Helsingin, Järvenpään ja Oulun yksiköihin.	
Sosionomi (AMK) -kirkon nuorisotyönohjaaja	781
Tutkinnon laajuus 210 op. Koulutukseen voi nyt hakea Järvenpään, Kauniaisten ja Pieksämäen yksiköihin.	
Sairaanhoitaja (AMK)	130
Tutkinnon laajuus 210 op. Koulutukseen voi nyt hakea Lahden, Oulun ja Pieksämäen yksiköihin.	
Sairaanhoitaja (AMK) -diakonissa	779
Tutkinnon laajuus 240 op. Koulutukseen voi nyt hakea Lahden, Oulun ja Pieksämäen yksiköihin.	
Terveydenhoitaja (AMK)	105
Tutkinnon laajuus 240 op. Koulutukseen voi nyt hakea Helsingin ja Lahden yksiköihin.	
Hakeminen: Nuorten koulutukseen haetaan ammattikorkeakoulujen yhteishaussa. Hakuaika on 29.3.–15.4.2005. Porin yksikköön on nuorten koulutuksen haku seuraavan kerran syksyllä 2005. Täytä hakulomake internetissä www.amkhaku.fi !	

Diak DIAGONIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Soita ja kysy lisää!

Yksikkö	Puhelin	Hakukoodi
Helsingin yksikkö	020 160 6100	0112
Järvenpään yksikkö	020 160 6501	0340
Kauniaisten yksikkö	020 160 6481	0240
Lahden yksikkö	020 160 6182	1124
Oulun yksikkö	020 160 6552	1941
Pieksämäen yksikkö	020 160 6304	1334
Turun yksikkö	(02) 412 3063	0595

www.diak.fi Diakin hakutoimisto 020 160 6204 hakutoimisto@diak.fi

YLIOPISTO-OPINTOJA
JOUSTAVASTI JA MONIMUOTOISESTI
MYÖS ETÄOPISKELLEN

AVOIN YLIOPISTO

Jyväskylän yliopiston avoin yliopisto
puh. (014) 260 3697, avoneuvo@avoin.jyu.fi
www.avoin.jyu.fi
Aikuskoulutuksen laatuylöpisto 2004 - 2006

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Työkaverina kuolema

Ikkuna paljastaa, miten virtaviivainen auto tummennetuilla takaikkunoilla osuu juuri eikä melkein takapihan parkkiruutuun. Auton ja paikan omistaja myöhästyy sovitusta reilut puoli tuntia, mutta kerrankin se ei ärsytä. Kari Takanen on sentään mies, joka tietää kaiken hautauksesta, runsaan parinkymmenen vuoden työkokemuksella.

Mikään ei erota valoisa, keskellä Jyväskylän sydäntä sijaitsevaa liikettä kukkakau-pasta. Vasta hiljaisen ja miellyttävän tuoksuisen myymälätilan takaosa paljastaa, että Yliopistokadun Kukka- ja Hautausoimisto on nimensä mukaisesti myös jälkimmäistä.

Toimistohuoneen edustalle asetettuja arkkurivistöjä ei vain ohiteta. Rivissä on pelottavan puhtaan valkoista ja ruskean eri sävyjä, urilla tai ilman. Rypytettyjen kankaiden peittämiä kansia ja alaosia. Toimiston hyllyt puolestaan notkuvat tyylikkaiden puisten ja kerami-urien painosta. Myös kuoleman kohdatessa on mahdollisuus shop-pailuun.

Yrittäjä Kari Takanen perusti Tik-kakosken ensimmäisen hautausoi-miston kukkakaupansa yhtey-teen 1980-luvun alussa.

"Toimintaa aloittaessani olin kerran nähnyt vai-najan, siinä kaikki. Ennen töihin ryhty-mistä joutuinkin miettämään

tarkkaan, pystyisinkö työskentelemään alalla. Kaikista siihen ei ole. Etenkin henkisen puolen on oltava kunnossa." Yritys laajeni Jyväskylään ja kolme ihmistä työllistävän firman osakkaaksi tuli oma serkku Maarit Haatainen. Toimeksiantaja firmalla on suru-asiakkaiden muodossa noin 250–300 vuodessa, joiden lisäksi työtä teettävät erilaiset sairaaloiden tilaamat kuljetuk-set. Hautausoimiston omistaja ehtii harvoin lomalle.

"Parisen viikkoa vuodessa, ja silloin-kin loma usein keskeytyy", Takanen kertoo.

HAASTATTELUN KESKEYTTÄÄ hau-tausyrittäjän piippaava puhelin. Hän juttelee soitajan kanssa ystävällisesti arkkivalikoimasta ja hautajaisia edeltä-vistä käytännöistä. Kysyy kuin ohimen-tien tilanteeseen sopivalla äänensävyllä, mikä se äidin kuolinpäivä olikaan. Pu-helun päätteeksi toivottaa hyvää voin-tia.

Kännykkä ja lankapuhelin pirahtelevat hautausoimistossa vuorotellen ta-saiseen tahtiin. Myös tietokone äänтелеe sähköpostin merkiksi. Hautausalalla tuntuu olevan arvossaan vanhan ajan kunnan palvelu.

"Ihmisen suru ei katso kelloa", Taka-nen painottaa.

"Kuoleman kohtaaminen on niin voimakas asia, että puhelu voi tulla milloin tah-

sa, ja aina on oltava valmis vas-taamaan. Asiakkaalla on oikeus soittaa työajan ulkopuolella-kin. Se on osoitus molemmin-puolisesta luottamuksesta."

Oleellista työssä onkin kuuntelutaito sekä kyky ottaa ih-misen tunteet ja toiveet huomioon. Turvallisuuden tunne on asiakaalle tärkeintä, ja keskustelu hau-tausalan ammattilaisen kanssa lie-ventää usein kuoleman jännitteitä.

"Joskus asiakas tulee uudelleen vii-dentoistakin vuoden takaa, jättämään hyvästit ehkä vuorostaan toiselle van-hemmistaan. Omaisten kiitosta on jos-kus vaikea ottaa vastaan, mutta parhai-ten kiitos ilmenee, kun asiakas palaa ta-kaisin."

"Mutta toisaalta työn antoisuutta lii-sää, että siinä tapaa aina uusia ihmisiä ja sukua."

Takasta kuunnellessa alkaa tuntua, että hän on unelma-ammattissaan. Vain yksi varjopuoli vilahuttaa keskustelussa: fyysinen rasitus. Joskus kuljetuksia sat-tuu usempikin päivässä, ja vainaja saattaa arkuineen painaa hyvinkin sa-ta kiloa. Hautausyrittäjän krapan on ol-tava kunnossa.

"Joskus väsyneenä mietti, onko tätä todella pakko tehdä, mutta yön yli nu-kuttuaan on taas valmis uuteen päivään ja sen haasteisiin", Takanen hymyilee.

KUOLEMA ON ARKIPÄIVÄÄ ja sen parissa työskenteleviä tarvitaan niin kauan kuin ihmisläjiä riittää. Silti alalla työskentely on eräänlainen tabu.

Vaikka Takanen sanoo työnsä kiinnostavan ihmisiä ja he-rätävän paljon kysymyksiä, hän myöntää, et-tei siitä ensimmäisenä tule-juteltua päivittäisiä kuuluisia vaihdetta-essa. Vaitiolovel-vollisuus on osa am-mattietiikkaa. Hautausoimisto-työhön ei ole varsinaista alan koulu-tusta, mutta it-seopiskelu on usein sitäkin ahkerampaa. Takanen mainitsee hyödylliseksi moni-puolisen lukemisen,

Hautausyrittäjä Kari Takanen on oppinut toimimaan kuoleman kanssa.

HANS-PETER WECKMAN

etenkin psykologiaa käsittelevän kirjalli-suuden osalta. Itse hän on tutustunut paljon su-revia ihmisiä käsitteleviin teoksiin.

"Empatiakyky on tärkeää, mutta voivottelusta ei ole ikinä hyöttyä. On muistettava korostaa hyviä asioita, yhdessä elettyä elämää ja muistoja. Omista murheista puhuminen vertai-lun vuoksi ei ole sopivaa."

Hautausalalla ei ole varsinaista ses-sonkia, mutta yrittäjän mukaan kesät ovat pitkällä aikavälillä muuta vuotta hiljaisempia. Pitkät juhlapyhät ja nii-den pintaan nostattama yksinäisyys nä-kyyvät myös kasvaneina itsemurhalu-kuina.

Empimättä yrittäjä nimeää pahim-miksi kuolemantapaukset, joissa ihmi-nen menettää oman lapsensa tai puoli-sonsa.

"Lasten kuolemat jäävät mieleen. Ne tuntuvat luonnottomilta, toisin kuin vanhusten. Lasten kuolemaan ei voi ikinä tottua, ja vanhemmille se on kova ja tuskallinen paikka", hän hiljenee.

Samaan hengenvetoon Takanen kui-tenkin muistuttaa, ettei kenenkään su-ru saa eikä voi vähätellä.

"Myös puolison menettäminen on shokki. Harvoilla on niin luja parisuh-de, että kuolemasta olisi pystytty jutte-lemaan etukäteen ja samalla valmistau-tamaan toisen ehkä äkilliseenkin läh-töön."

Ikäviä muistoja ovat olleet myös lä-heisten väkivaltaiset kuolemat.

"Uhrin omisilla on yleensä valtava syyllisyudentunto. Pahaa oloa pyritään purkamaan syyllistä etsimällä, kuten Konginkankaan turman jälkeen. Kat-keruus saatetaan kohdistaa toiseen ih-miseen tai Jumalaan. Jotkut taas kieli-vät itseltään kaikki nautinnot, joista poismennyt läheinenkään ei enää pääse osalliseksi."

kuoleman edessä kristillisyyden nou-see. Omaisilla saattaa syntyä valtava hä-tä, jos vainaja ei kuulunutkaan kirk-koon. Luterilaisista papeista useimmat siunaavat kuitenkin kirkkoon kuulu-mattomia siinä missä uskossa eläneitä-kin.

RUNSAAN 20 VUODEN työnsä jäl-keen Takanen vakuuttaa, että uutta opittavaa riittää edelleen. Ennen haas-tattelua yrittäjä on juuri käynyt keikal-la: toimittanut kukkalähetyksen ja vie-nyt vainajan krematoriole.

Hautausalalla ei ole varsinaista sesonkia, mutta yrittäjän mukaan kesät ovat pitkällä aikavälillä muuta vuotta hiljaisempia.

"Krematorio on suomalaisemmin sa-nottuna tuhkauslaitos. Jyväseudulla tuhkausten määrä on noussut sen jäl-keen, kun kaupunki sai oman laitoksen 1990-luvun puolivälissä. Aiemmin tuh-kaukset suoritettiin joko Kuopiossa tai Tampereella."

Tuhkaaminen on usein arkkuhau-tausta halvempi ja monien mielestä ekologisempi vaihtoehto. Arkkuhau-tauksessa maatumiseen kuluu kymme-nä vuosia, kun taas tuhkauksessa maal-liset jäännökset palaavat osaksi luontoa reilussa tunnissa.

vainajan viimeinen matka

MEDIASSA ja ihmisten mielissä onnet-tomuksien ja väkivallan uhrit saavat usein eniten tilaa ja aikaa. Tästä huoli-matta suurin osa kuolevista on sairau-den uuvuttamia tai yksinkertaisesti vanhoja ihmisiä.

Lääkäri toteaa kuolintapauksen ja päättää kahdesta vaihtoehdosta: joko kuoliinsy tutkitaan tai myönnetään hautauslupa. Luvan saamisen jälkeen vainaja siirretään patologiselta osastolta arkkuun ja toimitetaan eteenpäin, useimmiten seurakunnan tiloihin.

Patologisella osastolla voidaan su-oritaa mahdollisimman pian kuoleman jälkeen vainajan formalisointi. Tämä on paremmalta kalskahtava nimitys balsamoinnille, jossa ruumiin säilymi-sen turvaamiseksi veren tilalle laite-taan pääasiassa formaldehydiä ja alko-holia.

Amerikassa toimenpide tehdään hautausoimiston tiloissa, mutta Suo-messa balsamointi on harvinaista. Se vaaditaan ainoastaan pidempiä ruumis-kuljetuksia varten.

EHOSTUSTA vainajalle laitetaan Suo-

messä harvoin. Yleensä ehostus rajoit-tuu avohaavojen tai muiden vammojen

Yleensä ehostus rajoittuu avohaavojen tai muiden vammojen peittämiseen. Kuollut iho ei kestä puuterointia tai muuta tavallista meikkiä.

peittämiseen. Kuollut iho ei kestä puu-terointia tai muuta tavallista meikkiä.

Vainaja puetaan pitkään valkoiseen puuvilla- tai pellavapaitaan ja sukkiin. Miehillä paidan edustassa on rusetti, naisilla pitsiä. Vainajan voi myös pukea ominin vaatteisiin – miehillä suosittu va-linta on puku kenkineen ja kravattei-neen.

Viimeiselle matkalle voi laittaa mu-kaan kuolleelle tärkeitä esineitä. Arvo-tavaroita ei suositella. Kirvesmiehille arkkuun on laitettu työkaluja, joskus erälle vainajalle mehupullokin. Lapsil-

le yleisimpiä matkatovereita ovat peh-tomuksien ja väkivallan uhrit saavat usein eniten tilaa ja aikaa.

Tuhkaushautaus asettaa omat rajoit-teensa. Korut eivät pala krematorion tulussa ja sydämentahdistinkin voi rä-jähtää ja aiheuttaa koko uunin voitto-misen.

Mahdollisen siunaustilaisuuden jäl-keen arku lasketaan hautaan. Hiekka-maassa ruumis hajoaa nopeasti ja saat-taa maata jo 15 vuodessa.

Tuhkaurnan voi sijoittaa joko hau-taan, erityiseen urnaholviin tai säilyt-tää kotona. Tuhkan voi myös sirotella luontoon, kun maanomistajalta on pyy-detty kirjallinen lupa. Tuhkaa ei saa kuitenkaan jakaa osiin eikä sijoittaa eri paikkoihin.

Krematorion ylläpitäjä saa luovuttaa tuhkan vain haudattavaksi tai muulla tavoin pysyvästi yhteen paikkaan sijoit-tettavaksi. Hänelle on tehtävä etukä-teen kirjallinen ilmoitus tuhkan sijoit-tamispaikasta, jossa näkyvät mahdolli-sen luonto- tai vesistöpaikan omistaja ja sijainti. Myös lääninhallitukselle toimi-tetaan tiedot hautausmaan ulkopuolelle sijoitetuista tuhkaista vainajista.

kuoleamalla on hintansa

VUONNA 2003 Suomessa kuoli noin 49 000 ihmistä. Jyväskylän ja Jyväsky-län maalaiskunnan yhteenlaskettu osuus koko maan kuolleista oli noin 1,7 prosenttia.

Vuonna 2003 suoritettiin noin 15 000 tuhkausta. N niiden osuus kaikista hau-tauksista oli 30 prosenttia. Vuonna 1990 vastaava osuus oli 15.

Ruotsi on aina ollut Suomea tuh-kauksessa edellä. Vuonna 1995 tuh-kausten osuus naapurimaassamme oli 65 prosenttia, Suomessa 20. Vuonna 2003 vastaava luku oli Ruotsissa jo 72. Suomessa on krematorioita 22, naapu-ri-ssa 69.

Eniten tuhkaushautauksia suositaan Japanissa. Siellä osuus on ollut jo pit-kään tasaisesti 99 prosentin molemmin puolin.

Yksi nihkeimmin tuhkaavia maita on Italia, jossa osuus hautauksista on noin 7 prosentin luokkaa. Toisessa ka-taalisessa maassa, Brasiliassa, tuhkausta on vajaat 4 prosenttia, ja krematorioita-kin on vain 4.

Jyväskylän kaupunkiseurakunta ja Jy-väskylän maalaiskunnan seurakunta maksaa kaupungin talousalueeseen kuuluville 34 ja ulkopuolisille 151 eu-roa. Hinta ei riipu seurakunnan jäse-nyydestä.

Hautausmaiden hautajaiset arkkuineen, vaatetuksineen, kukkalaitteineen sekä kuljetuksen ja muun työn huomioiden maksavat noin 1000 euroa.

Tuhkaus Jyväskylän krematoriossa maksaa kaupungin talousalueeseen kuuluville 34 ja ulkopuolisille 151 eu-roa. Hinta ei riipu seurakunnan jäse-nyydestä.

Lähde: Suomen Hautausoiminnan Keskusliit-to, www.shk.fi.

Teemujen tehtävänä on murtaa jää – joka ilta

Eli tarina siitä, miten kahdesta kiltistä pojasta tuli hauskoja seisovia miehiä

MATEMATIIKAN OPISKELIJA Teemu Kontoniemiä jännittää, puristus olutuopin ympärillä on tavallista tiukempi. Hän istuu teatteriystävänsä yllyttämänä Ilokiven tuolilla katsomassa maailmanhistorian ensimmäistä Seisomapaikkaklubia lokakuun viimeisenä vuonna 2001. Yleisön toivelistan ensimmäisenä lukee: jännityksestä ja tekonaudesta vapaa ilta.

Kun Kontoniemi setin keskivaiheilla melkein putoaa tuoliltaan kuunnellessaan **Marko Kämäräisen** juttuja, hän tajuaa, että lavalle on vielä päästävä ja että hommassa on rutkasti potentiaalia.

Potentiaali oli ollut poikkeuksellisen selvää jo pidemmän aikaa salin takasassa illan sujumista seuranneelle **Teemu Vesteriselle**. Suomen kieltä opiskellut heppu ei etukäteen tajunnut edes epäillä, etteikö hänen järjestämälleen ensimmäiselle Seisomapaikkaklubille tulisi väkeä. Tottakai tulisi.

Ja niin tulikin, 10 markan lipun osti tuolloin 280 kokeilijaa. Seuraava ilta järjestettiin heti tammikuussa 2002, jolloin kaikilla yleisössä oli jo tuolimalliset istumapaikat ja koomikolla spotti sekä isommat ämyrit. Siitä lähtien ovat Seisomapaikkaklubit olleet enemmän tai vähemmän loppuunmyytyjä – baaritiskin viereisiä seisomapaikkoja myöten.

”ISÄ ON HILJAINEN, mutta äiti kertoo joskus juttuja. Molemmilla on ovela huumorintaju, jota kumpikaan ei juurikaan ilmi tuo. Eivät mitään juhlien pirstäjiä”, Teemu Kontoniemi kertoo vanhempiansa juttuperinnöstä.

”Juttujen aiheet ovat niin erilaiset yliopistoympäristössä kuin maanviljelysperheessä, mutta varmasti perusmeininki huumoriin on syntynyt kotona.”

Ajatuksen allekirjoittaa toinen Teemu vierellä. Vesterinen muistaa hyvin vierailunsa Kontoniemen kahvipöydässä.

”Kyllä siinä pöydässä oli kaikilla yhteinen virne. Sarkasmia viljeltiin”, Vesterinen sanoo.

”Meidän isä on taas jännä”, Vesterinen aloittaa, ”sillä sillä miehellä on periaatteessa ideaa ja tavallaan hyvät jutut, mutta se ei vaan osaa olla hauska.”

Vesterisen isä tekee amatööriin perinteisen virheen jo juttujen ajoituksessa. Tilanteen, ajan ja ympäristön pitää olla oikea.

”Klassisen virheen se tekee juontamalla itse itseään: ”Mites pojat olis tällanen juttu...” Parempi olisi, jos se vaan sanois sen jutun heti, ilman mitään alkuselostusta”, Vesterinen toteaa.

HETI SEURAAVAKSI Vesterinen kuitenkin vastaa vitsinkerronnan virheiden uusille kalastusyrityksille, että arkielämän tilanteissa hauskana olossa ei voi tehdä virheitä.

”Päitsi se, että ensinnäkin kertoo vitsistä”, hän toteaa.

”Niin ja se, että kertoo hauskoja juttuja virne naamalla. Usein lopputulos on parempi, jos kertoo jutut aivan vakavalla naamalla. Siinä säilyy jutun yllätyksellisyys”, Kontoniemi lisää.

Näihin kahteen asiaan Kontoniemen lavakomiikka pitkälti perustuukin. Pe-

Teemut Vesterinen ja Kontoniemi sekä kuvauksellinen jääpuikko. Huomaa otsikon ja kuvan välinen sanaleikki.

lästyneen matematiikan opiskelijan epävarmaa habitustaan korostamalla Kontoniemi saa yleisön alkulähtökohteisesti puolelleen, kun hän osoittaa nopeasti olevansa ulkomuodostaan huolimatta helvetin hauska.

Samalla koomikolla kesti itse pitkään huomata, että Kontoniemi lavalla on eri tyyppi kuin kotioloissa. Stand up ei ole arkielämää.

”Stand upin jutunkerronta on samanlaista muka-illuusiota kuin taikurilla. Kaikki tietää, että ne on silmänkääntötemppejuja. Stand upissa yleisö luulee, että lavalla ollaan omana itsenä”, Kontoniemi analysoi.

”Se ei aina ollut selvää itsellekään, etteivät ihmiset oikeasti tunne minua, kuten omat kaverit, joille juttuja kertoo. Kesti kauan tajuta, että lavalla tulee aina väkisin rooli.”

TEEMUT, Vesterinen ja Kontoniemi, ovat tarkkoja Seisomapaikkaklubin laadusta.

”Kauheesti olisi kaikennäköistä imitaattoria ja hattutemppeilijaa tarjolla, mutta raja on aina ollut tiukka. Hyvää stand uppia, ei muuta”, Vesterinen toteaa.

Teemu Vesterisen oma komiikan tyyli saattaa kyllä joskus olla pelottavan lähellä hattutemppeilijaa. Sen verran fyysistä liikettä – hyppelyä, tanssahtelua ja käsien heiluttelua – on lyhyehkö mies täynnä, niin lavalla kuin siviilissä. Du-

”Usein lopputulos on parempi, jos kertoo jutut aivan vakavalla naamalla. Siinä säilyy jutun yllätyksellisyys.”

racell-pupu hauskojen juttujen ihme-
maassa.

”Löysin oman tyylini lavalla, kun tajusin olla samanlainen kuin hauskimillani perheen ja hyvien ystävien kanssa. Mikä tarkoittaa, että kädet lähtevät heti liikkeelle”, Vesterinen myöntää auliisti.

Miehen tulevaisuuden haasteena on olla lavalla ”enemmän irti”, mikä tarkoittaa lisää rentoutta, spontaanisuutta ja jopa esiintyvälle taiteilijalle pelotta-

vaa improvisaatiota. Ensimmäinen impro-klubi onkin tulossa Ilokiveen jo helmikuun lopussa.

HAUSKUUSTAKUUN TUNNUKSENA on koomikoilla useimmiten oma erikoinen näkökulmansa. Sen merkkinä on Teemujen mukaan hauskuuttajalle usein luontainen tarkkailijan rooli. Tarkkailemalla muita syntyy se oma ääni. Sen molemmat pieninä kiltit, ujut ja herkat pojat nyt myöntävät.

Kontoniemen mielestä Suomen komiikan tasolle erityisen tärkeää on, että omasta näkökulmasta palkitaan jo koulussa, esimerkiksi ainekirjoituksessa. Siitä on miehen mukaan suorat jäljet aikuisuuteen, ja nykyiseen omaan erikoiseen ja koomiseen vinkkelisiin. Tai sitten sarkastisen vittuilun jalossa taidossa, jonka Vesterinen oppi 15-vuotiaana.

Useimmiten aikuiselämä tarkoittaa myöntymistä, kompromissia ja sopeutumista, mikä johtaa erikoisten tai vittumaisten näkökulmien unohtamiseen. Suljetaan silmät ympäröivän maailman kummallisuuksilta.

”Lapsena ja vielä yläasteellakin kaikki olivat hauskoja. Viimeistään lukiossa kaikki vain yrittävät olla samanlaisia. Sen näkee nyt yliopistolla ja monissa työpaikoissa, kaikki vain toistavat klišeitä ja tyhjänpäiväisyyksiä”, koomikko Kontoniemi kuittaa.

Tylsää.

Toni Peltonen
paatoimittaja@jyy.fi

XXXI Seisomapaikkaklubi Ilokivessä lauantaina 12.2.2005, esitykset klo 19 ja klo 22. Mukana Marko Kämäräinen, Pekka Jalava, Teemu Vesterinen, Jouni Kallio ja Riku Sottinen.

Koomikoiden Idols tulee Ilokiveen

Jyväskylän stand up -kulttuurin kansallinen näkyvyys lisääntyy ämpäreittäin kun SubTV ajaa ulos jossain vaiheessa kevättä helmikuun 10. päivä Ilokivessä nauhoitettavan osansa uuteen sarjaan nimeltään *G.U.S.U.* tai avattuna *Get up, Stand up.*

Broadcastersin tuottaman sarjan ideana on löytää telkkariin uusia koomikkokykijä Idols-tyyliseen mittelöön.

Alukarsintojen jälkeen alkaa kilpailijoiden valmennus työpajoissa, joissa keskitytään muun muassa hahmojen luomiseen, kirjoitustyöhön ja yleiseen esiintymistreeniin.

Ohjelman juontaa suomalaisen seismakomiikan kruunattu kuningas **André Wickström**. Hän myös vastaa kilpailijoiden valmentamisesta ja tsemppauksesta semifinaalivaiheessa.

Kilpailun finaalivaihe käydään eri klubeilla ja voittaja palkitaan julkisuuden lisäksi matkalla stand-up -koomikoiden mekkaan New Yorkiin.

Televisioitava *Get Up. Stand Up* -ohjelman Jyväskylän karsinta Ilokivessä torstaina 10.2.2005. Tv-sarja alkaa pyöriä SubTV:llä sunnuntaina 6.3.2005 ja päättyy voittajan valintaan toukokuun alussa.

Jalkovälin puheenpuoro

Vaginamonoologeja tuodaan lavalle JYT:n ja Ad*Astran yhteistyönä

"SYVÄLLÄ SISIMÄSSÄÄN naiset halusivat puhua vaginasta." Ja niin he tekivätkin yhdysvaltalaisen Eve Enslerin näytelmässä *Vaginamonoologeja*, joka on puhuttanut niin New Yorkissa, Lontoossa kuin Helsingissäkin – ja helmi-kuun puolivälistä alkaen myös Jyväskylässä.

Vaginamonoologeja toteutetaan poikkeuksellisesti Jyväskylän Ylioppilasteatterin ja Ad*Astran yhteistuotantona. Ohjaajana on Satu Turunen, joka on aiemmin ohjannut JYTille yhden illan suhteita käsitelleen *Yksi yö* -näytelmän keväällä 2003.

Vaginamonoologien pohjana ovat Enslerin tekemät yli 200 naisen haastattelut. Näistä on näytelmään suodattanut kymmenen monologia, joiden joukossa on vaginaalisia kokemuksia ääriäidasta toiseen, väkivallasta nautintoon.

Tekijät haluavat myös ottaa näytelmällään kantaa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan. Yhteistyökumppanina on Amnesty International Joku raja -kampanjoineen.

Kolmena perättäisenä maanantaina esityksen jälkeen järjestetään keskustelutilaisuus, jossa yleisö voi keskustella ohjaajan ja näyttelijöiden kanssa. Koko produktion tuotto on tarkoitettu lahjoit-

taa työryhmän myöhemmin valitsemalle kohteelle.

Näyttelijöistä Eliisa Tuomanen oli mukana myös Ad*Astran muuttaman vuoden takaisessa raiskausaiheisessa *Iso R* -näytelmässä. Vaginamonoologeja on hänen mukaansa hyvin erilainen, sillä vaikka näyttämöllä saavat suunvuoron niin raiskauksen kuin pedofilian uhrin, on näytelmässä Tuomasen mukaan koko ajan hyvä henki.

Kaksoisroolin tekevä Johanna Lystilä muistuttaa, että tekstien pohjana ovat todelliset ihmiskohtalot. Jos ne ovat rankkoja, niin rankkaa on elämäkin.

Satu Turunen puolestaan arvioi Vaginamonoologien olevan "hyvin ihmisenhajuinen" näytelmä. Turusta itseään koskettavia teksteistä eniten Johanna Lystilän esittämä vanhan naisen monologi.

"Aika monet vanhat naiset eivät ole koskaan saaneet orgasmia. Tässä on heille viesti, että vielä on aikaa!"

Jytiläiset kuitenkin kiistävät jyrkästi Vaginamonoologien olevan feministinen näytelmä.

"Tuollainen luokittelu ärsyttää. Mitä joku *Seitsemän veljestä*, onko se sitten sovinnainen vain sen takia, että siinä on äijä?", Lystilä kysyy.

Tekijät toivovat, että myös miehet uskaltautuisivat Iloksen katsomoon. Yhdessä monologiassa sitä paitsi kuvataan "kaikkien naisten ihannemiestä", josta mieskatsojat voisivat kuulemma ottaa vaikka oppia.

Harrastajateattereissa vallitsee yleensäkin naisvalta, ja tällä kertaa esitettävä teksti jo rajaa vaginattomat näyttämön ulkopuolelle. Työryhmän miesvähemmistöä edustaa näytelmän musiikista vastaava Francisco Belahav, joka on saanut huomata tuntevansa jonkin sortin vaginakateutta.

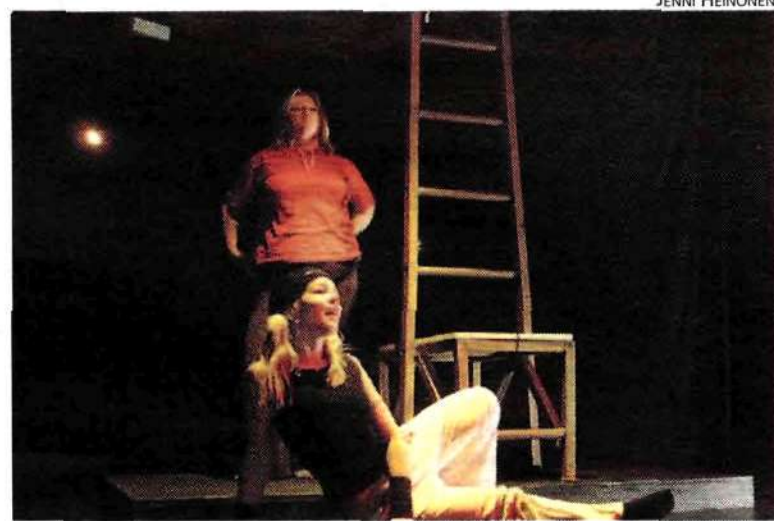
"Tässä näytelmässä vagina vaikuttaa niin monimutkaiselta ja syvälliseltä asialta, että olen ruvennut miettimään, voisiko penis aiheuttaa näin rikasta kokemusmaailmaa. Jos olisi olemassa penismonologeja, voisivatko ne olla yhtä mielenkiintoisia?", Belahav aprikoi.

Näyttelijöille Enslerin tekstin työstäminen on merkinnyt myös oman naiseutensa korostettua pohtimista.

"Ehkä siitä on vähän ylpeämpi", Eliisa Tuomanen hymyilee.

Juha Mäkinen toimittaja@jyy.fi

Vaginamonoologien ensi-ilta Iloksessa maanantaina 14.2. klo 19.

JENNI HEINONEN

Vaginamonoologeja tulkitsevat Iloksen lavalla muun muassa Heta Komulainen (edessä) ja Heidi Häyrinen.

Ystävänpäivästä tuli V-päivä

Vaginamonoologien ensi-ilta on 14. helmikuuta. Yhdysvalloissa tuo päivämäärä tunnetaan perinteisesti Valentine's Dayna. Vaginamonoologien herättämän huomion myötä ryhmä newyorkilaisia naisia perusti vuonna 1998 järjestön nimeltä V-Day. Järjestö on päättänyt ni-

metä päivän V-päiväksi, kunnes väkivalta (violence) naisia kohtaan loppuu. Sen jälkeen päivä voidaan kastaa uudelleen Voitto (victory) väkivallasta -päiväksi.

www.vday.org

DIPLOMI-INSINÖÖRIKSI TAI ARKKITEHDIKSI

Tampereen teknillisen yliopiston hakuajat vuonna 2005.

Valintakokeiden ja ylioppilastodistuksen perusteella tapahtuva valinta

1.3. - 10.5.2005 Diplomi-insinöörin koulutusohjelmat
1.3. - 25.4.2005 Arkkitehtuurin koulutusohjelma

Koulutusohjelmat:

- arkkitehtuuri • automaatiotekniikka • konetekniikka • materiaalitekniikka
- rakennustekniikka • sähkötekniikka • teknis-luonnontieteellinen
- tekstiili- ja vaatetustekniikka • tietojohdaminen • tietoliikenne-elektronikka
- tietotekniikka • tuotantotalous • ympäristö- ja energiatekniikka

Lisätietoja ja hakulomakkeita saa opiskelijapalveluista:

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO

Korkeakoulukatu 10, PL 527, 33101 Tampere, puh. (03) 3115 2445, fax (03) 3115 3065. Sähköposti: opinto@tut.fi. Internet: http://www.tut.fi/abi-info

Opiskele Haapavedellä luomun taitajaksi!

Luomupainotteinen puutarhurin koulutus, puutarhatalous. Valmistut puutarhuriksi, joka hallitsee sekä luonnonmukaiset että tavanomaiset menetelmät.

matkailupalvelujen tuottajaksi!

Matkailualan perustutkinto, suuntautumisvaihtoehtoina vaellusratsastus, erä- ja luontomatkailu (melonta, koiravaljakot, seikkailuliikunta...) tai kulttuurimatkailu. Valinta haastattelun perusteella.

Aikuisopiskelijoille monimuotokoulutus

Opiskelet työn ohessa henkilökohtaisen opetussuunnitelman mukaisesti. Aikaisemmat opinnot ja työkokemus luetaan hyväksi.

Maksuton koulutus, asuntola ja lounas. Hae yhteishaussa tai suoraan oppilaitokseen! Katso lisätietoja näistä ja muista koulutusaloistamme (mm. ravintolakokki, kotitalousyrittäjä, tuoteneuvoja) www.haol.fi.

HAOL
HAAPAVEDEN AMMATTIOPISTO

PL 53, 86601 HAAPAVESI
Puh. (08) 4592 111 www.haol.fi
Tule taitajien taloon.

Suomen paras kurssikirjakauppa verkossa!

BookPlus.fi

Nyt saatavilla miljoonia kirjoja!

- Saatavilla kaikki kurssikirjat
- Ryhmätalauksista erityishinnat - kysy!
- Vertaa hintoja ja

SÄÄSTÄ!

FIN USA
S D
GB F

www.bookplus.fi
<palvelu@bookplus.fi>
Puh: 09-8775 7528
Fax: 09-8775 0807
Sanomatalo,
00100 Helsinki

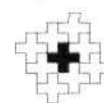
OPISKELU KANNATTAA AINA!

VAPAA SIVISTYSTYÖ

- Kasvatus- ja opetustyö (789*)
- Kädentaidot ja kuvataide (976*)
- Teatteri- ja elokuvailmaisu (785*)
- Viestintä ja media (788*)
- Pastoraalipsykologia (988*)

AMMATTILLINEN KOULUTUS

- Lapsi- ja perhetyön perustutkinto (184/257*)
- Koulunkäyntiavustajan ammattitutkinto (suora haku opistolle 3.6.2005 mennessä)
- Suntain ammattitutkinto (suora haku opistolle 3.6.2005 mennessä)

JYVÄSKYLÄN KRISTILLINEN OPISTO
Sulkulantie 28, 40520 Jyväskylä
puh. (014) 3348 000, fax (014) 3348 001
toimisto@jko.org

KOULUTUS-TARJONTAMME

- Perustutkinto
- Ammattitutkinto
- Oppisopimus-koulutus
- Näyttötutkimot
- Perusopetus - Kasvupaikka
- Yleissivistävä ja vapaa sivistystyö
- Lyhytkurssit

* = haku yhteisvalinnan kautta, vapaan sivistystyön linjoilla myös suora haku opistolle 23.6.2005 mennessä.

www.jko.org

Iloista anarkiaa ja Nixonin Amerikkaa

Elokuva-arkiston alkukevät tarjoilee muun muassa Felliniä ja Jarvaa

VIETNAMIN SODAN mielettömyyksiä, tirkistelyä ja sarjamurhia, anarkiaa yliopiston kampuksella. Ensi silmäyksellä Suomen elokuva-arkiston kevään esityssarjan filmit vaikuttavat toinen toistaan väkivaltaisemmilta. Joukkoon mahtuu kuitenkin myös seesteisempiä ja iloisempia aiheita. Yhtenäistä teemaa ei ole, 2. helmikuuta käynnistyvän sarjan elokuvia yhdistää vain klassikkolaatu.

Kevätsarjan avauksessa nähdään kaksi elokuvahelmeä 1930-luvulta: **Marx**-veljesten yliopistomaailmaan sijoittuva komedia *Hevosien sulat* (USA 1932) ja **Jean Vigon** sisäoppilaitoskuvaus *Nolla käytöksessä* (Ranska 1933). Kummassakin elokuvassa yksilöä kuristavan kasvatusjärjestelmän kimppuun käydään iloisin anarkian hengessä.

Marx-veljesten kohelluksissa asialla on collegen uusi professori (**Groucho Marx**), joka huipentaa opettajia ja oppilaita solvaavan avajaispuheensa taistelulauluun "I'm Against It". Vigon lyhytelokuvassa puolestaan sisäoppilaitoksen pojat vastaavat opettajakunnan tyranniaan ensin luovan keppostelun, lopulta avoimen kapinan keinoin.

Michael Powellin ohjaaman, 9.2. nähtävän *Peeping Tom*in (UK 1960) päähenkilö on elokuvastudioilla työskentelevä **Mark Lewis (Carl Boehm)**, joka lapsena joutui psykologi-isänsä pelko-testien koekaniiniksi.

Markin pakkomielteenä on tavoittaa filmille kuolemaa edeltävä äärimmäisen pelon hetki. Tätä varten hän on muokannut aina mukanaan kulkevan filmikameransa katsomisen ja tappamisen yhdistäväksi vempeleeksi. Powell johdattaa katsojan pohtimaan elokuvahulluuden ja kieroutuneen katsomisen kulttuurin monisyisiä muotoja.

16.2. esitysvuoroon tulee **Emile de Antonion** Vietnamin sotaa käsittelevä dokumentti *Sian vuosi* (USA 1968). De Antonio oli kylmän sodan ajan Yhdysvaltojen terävä analyytikko, jonka paljastava silmä tunkeutui niin maan alla toimivien radikaalien pesään kuin presidentti Nixonin työhuoneeseenkin.

Sian vuodessa ohjaaja työsti haastatelluista ja uutistoimistojen kuvamateriaalista montaa, jossa napalmilla Vietnamin vapauttavan suurvallan harharetki paljastuu kaikessa tragikoomisuudessaan.

Reipasta partiolaistointia Andrzej Munkin elokuvassa *Kierosilmäinen onni*.

23.2. esitettävä **Andrzej Munkin** maukas satiiri *Kierosilmäinen onni* (Puola 1959) kertoo puolalaisesta jokamiehstä, jolla aina käy huono munkki. Tämä raukka, *Piszczyk* nimeltään, on auttamatta väärään aikaan väärässä paikassa ja saa tuntea sen nahoissaan; 1930-luvulta 1950-luvulle häntä muksivat vuorollaan partiolaiset, antisemitistit, kommunistit, fasistit, poliisit, natsit, vastarintataistelijat ja byrokraatit.

Federico Fellinin tuotannosta on sarjaan poimittu 12.3. nähtävät surrealistiset elokuvanovellit *Tohtori Antonion kiusaukset* (Italia 1960) ja *Toby Dammit* (Ranska/Italia 1968).

Ensin mainitussa **Anita Ekbergin** kuvalla maitoa kauppaava jättiläiskokoinen mainostaulu alkaa kuumentaa vastapäätä asuvan tiukan linjan moralistin Tohtori Antonion mieltä. *Toby Dammitin* nimihenkilö on Roomaan

saapuva englantilainen dekadentti tähtinäyttelijä, jota pikkupirut piiskaavat yhä hurjempaan vauhtiin. Kalpean, mustasilmäisen, kylmää hikeä puskevan jetset-Tobyn roolissa loistaa **Terence Stamp**.

Suomalaisen elokuvan uutta aaltoa sarjassa edustaa 9.3. nähtävä **Risto Jarvan** kaupunkielokuva *Ommenpeli* (1965), jossa Helsinkiä kiertävä toimittaja Jussi tutustuu kaupunkisuunnittelun lisäksi

lentoemäntä Leenaan ja mannekiini Telleen. Kevyt ja tyylikäs ihmishuodraama upeine Helsinki-kuvineen raikasti oman aikansa kotimaista elokuvailmaisua.

Markus Latvala
jylkkari@jyy.fi

Suomen elokuva-arkiston esitykset IT-Dynamon auditoriossa keskiviikkoina klo 18.00. Ohjelmatiedot: www.sea.fi

Gibsonin Neurovelho loi cyberpunkin

William Gibson: Neurovelho. Suomentanut Arto Häilä. WSOY 1991.

WILLIAM GIBSONIN esikoisromaani *Neurovelho* oli 1980-luvun merkittävin science fiction -romaani. Se on teos, jonka kautta on johdonmukaisinta astua Gibsonin maailmaan, vaikka esimerkiksi *Virtuaalivalo* on astetta helpommin lähestyttävä lukielämys.

Arto Häilän suomennos ei tunnu vielä vanhanaikaiselta tai ristiriitaiselta, vaikka Gibsonin käyttämä tekninen termistö on sekä arkipäiväistynyt että muuttunut. Osa utopioiden high tech -teknologiasta on laskeutunut myös mattimeikäläisten käyttöön, tietenkin hieman jalostuneessa olomuodossa.

Teoksen juonta on turha valottaa täs-

sä sen enempää, mutta Gibsonin vahvuus verrattuna moneen muuhun scifi-kirjailijaan on siinä, että romaania voi lukea ajoittain dekkarina, jonka tapahtumaympäristö on vain tulevaisuudessa. Tyyli ei ole hirveän kaukana **Raymond Chandlerista**.

Douglas Kellner toteaa *Mediakulttuuri*-teoksessaan, että Gibsonista tuli 80-luvun lopussa tärkeä visionääri post-moderneille mediakulttuurin tutkijoille, kun **Jean Baudrillardin** tekstit alkoivat toistaa itseään. Gibson on kuitenkin todennut, että Neurovelho kertoo nykyhetkestä, ei mistään kuvitteellisesta todellisuudesta.

Paljolti Gibsonin ansiosta syntyi myös cyberpunk-liike. Termi alkoi olla kirosana viimeistään siinä vaiheessa, kun 80-luvun teinisuosikki **Billy Idol**

sekosi scifistä ja julkaisi levyn nimeltään *Cyberpunk*. Gibsonin ja Billy Idolin visiot ovat kyllä valovuosien päässä toisistaan.

Kathy Ackerin *Tunnottomien valtakunta* on pidetty Neurovelhon pastissina, jolle jopa parodiaa. Ackerin teoksen sijasta suosittelisin Neurovelhon tulevaa filmatisointia, josta vastaa teknisesti taitavin musiikkivideo-ohjaaja, **Chris Cunningham** (mm. Björkin *All is Full of Love*).

Ehkäpä näemme elokuvan, joka on samaa tasoa kuin *Blade Runner* tai *Minority Report*. Elokuvan, jonka yhteydessä ei ole tarvetta puhua science fiction -elokuvasta vaan visionäärisestä mestariteoksesta.

Tommi Pytkö

Palkittua lavarunoilun karismaa

RUNEBERGIN PÄIVÄN 5. helmikuuta oikeaa asennetta voi tänä keväänä juhliä seuraamalla Suomen parhaita lavarunoilijoita tulossa. Jyväskylään nimittäin saapuvat ensimmäiselle yhteiskeikalleen Vakiopaineeseen kaikki neljä Poetry Slamin suomenmestareiksi kruunattua runonlausujaa: **Tero Ipatin**, **Tarja Ruippon**, **Juha Mäkinen** ja **Maria Siironen**.

Jalossa kilpamuodossa runoilija esittää omia tekstejään yleisön edessä. Voittajan valitsee tuomaristo, jonka jäsenet kootaan yleisön joukosta. Helmikuuisena iltana ei Jyväskylässä kuitenkaan nähdä kilpailutoimintaa, sillä tällä kertaa jo meritoituneet mestarit vain esittävät valitsemiaan runoja.

Lavarunoilun ensimmäinen mestari **Tero Ipatin** pitää voittonsa parhaana

puolena ihmisiin tutustumisen. Runojen kirjamuotoiseen julkaisemiseen ei tittelillä ollut juurikaan vaikutusta.

"Tärkeintähän lavalla on yleisön kanssa pelaaminen ja sen vuoksi runoihin pitää kirjoittaa jujuja tai koukkuja, jotka antavat yleisölle mahdollisuuden kommentoida. Esitettäväksi tarkoitettujen runoni kun lähentelevät jo stand up -komiikkaa", Ipatin selittää.

Runoilu on Tero Ipatilla pysynyt rakkaana harrastuksena. Joskus nuorempana oli suuriakin kirjallisia tavoitteita, jotka ovat realistisoituneet vuosien varrella.

Jyväskylässä hän aikoo esittää sekä testattuja vanhoja lavasuosikkejaan että uudempaa tuotantoa, jota hän lausuu enemmän tarinatyylillä.

Toni Peltonen

JYVÄSKYLÄN YLIOPIPPILASLEHTI

Numero 3/2005 ilmestyy 16. helmikuuta.

TYÖKOKEMUSTA
OPINTOJEN OHESSA.
LÄHETÄ HAKEMUS.

HAKEMUS.JYVASKYLA@HAKEMUS.FI

**AJA
AJOKORTTI**

**AUTOKOULU
Koljander Oy**

www.autokoulukoljander.fi

Seminaarinkatu 19, JKL puh. 615 736

Y · T · H · S
YLIOPIILAIDEN TERVEYDENHOITOSÄÄTIÖ
J Y V Ä S K Y L Ä

Ajankohtaista hammashuollosta

Eka vuoden opiskelija,

Sinulla on mahdollisuus maksuttomaan hammaslääkärin tutkimukseen ensimmäisen tai toisen lukuvuoden aikana.

Emme tänä vuonna lähetä henkilökohtaista kutsua, joten hakeudu oma-aloitteisesti.

Mikäli Sinulle tulee äkillinen hampaiden tai suun alueen vaiva, hakeudu akuuttivastaanotollemme.

Hammashuollon aukioloajat ma-to 8-16, pe 8-15. Ajanvarauksen voit tehdä joko käymällä paikan päällä tai puhellimitse numerosta 014 2601980 klo 8-13.

Käyntiosoitteemme: Pitkäkatu 1 A 2 krs

Katso myös www.yths.fi

**OSAATKO AUTTAA
ONNETTOMUUSTILANTEESSA?
KÄY PUNAISEN RISTIN ENSIAPUKURSSI
KEVÄÄN 2005 ENSIAPUKURSSIT JYVÄSKYLÄSSÄ**

ENSIAPU1 -PERUSKURSSI, 16 OPPITUNTIA/60 €

24 ja 25.02	klo 8.30-16.00 (to-pe)
09,10,16,17.03	klo 17.30-20.45 (ke,to)
12 ja 19.03	klo 8.30-16.00 (la)
14 ja 15.03	klo 8.30-16.00 (ma-ti)
04,06,11,13.04	klo 17.30-20.45 (ma,ke)
16,18,23,25.05	klo 17.30-20.45 (ma,ke)
23-24.05	klo 8.30-16.00 (ma-ti)

ENSIAPU 2 -JATKOKURSSI, 16 OPPITUNTIA/60 €
Jatkokurssi peruskurssin käyneille

20,21,27,28.04	klo 17.30-20.45 (ke, to)
16 ja 17.05	klo 8.30-16.00 (ma-ti)

ENSIAPUN KERTAUSKURSSI, 8 OPPITUNTIA/37 €
Kolmessa vuodessa vanhenevan EA-todistuksesi pidät voimassa kertauskurssilla.

09.03	klo 8.30-16.00 (ke)
25.04	klo 8.30-16.00 (ma)
27.05	klo 8.30-16.00 (pe)

KURSSIT JÄRJESTETÄÄN YHTEISTYÖSSÄ
OK-OPINTOKESKUKSEN KANSSA.

TYÖPAIKOILLE JA RYHMILLE JÄRJESTÄMME
TILAUSTYÖNÄ ENSIAPUKURSSEJA.

TIEDUSTELUT JA ILMOITTAUTUMISET:
SPR:N LÄNSI-SUOMEN PIIRI p. 014-611 411
lansisuomi.jyvaskyla@redcross.fi

Keikkatöitä opiskelun ohessa!
Ota yhteyttä, Anne Kuiri, puh. 040 541 6950.

VARAMIESPALVELU-YHTIÖT
LAATUYOITA KÄÜTTÄMÄÄN

teollisuus • varasto • kuljetus • metalli • rakennus • toimisto
kauppa • hotelli • ravintola • rekrytointi • ta-järjestelyt

www.varamiespalvelu.fi

Nyt on edullinen aika hankkia

- LUOKKAPAI DAT • HIHAMERKIT
- Brodeeraukset
- collegepuserot • T-paidat

Mustesuihku ja laservärit n.1/2 hintaan.

TARRA PAITA OY

Vaasankatu 10. P. 215 384
www.tarrapaita.fi

**Jyväskylän Paraseura järjestää yleisöluentoja
Jyväskylän pääkirjastolla, Vapaudenkatu 39-41.**

14.2 Arja-Liisa Landen: Kuinka saan iloa, voimaa ja
rakkautta elämäni?
14.3 Vesa Karvinen: Nauruterapia

Yleisöluennot alkavat klo 18.00 Katso muista tapahtumista
Pääsymaksu 3 € jäseniltä, seuran nettisivuilta
6 € muilta. www.palvelin.com/paraseurat/

Haaveilla on nimensä

Insinööri (AMK)

Hanki itsellesi työelämän tarpeisiin suunnattu teknikan alan koulutus, joka antaa Sinulle hyvät mahdollisuudet menestyä unelmiesi uralla. Opiskele insinööriksi tekniikan Kuopion yksikössä.

Voit valita seuraavista koulutusohjelmista:
Elektroniikka, Sähkötekniikka, Information Technology, Tietotekniikka, Puutekniikka, Hyvinvointitekniologia, Rakennustekniikka, Ympäristötekniologia, Kone- ja tuotantotekniikka.

Hakuaika opintoihin on 29.3.-15.4.2005. Huom! Toimi pian, sillä hakemuksen tulee olla perillä ammatikorkeakoulussa viimeistään 15.4 klo 16.15. Sähköinen hakulomake osoitteessa www.amkhaku.fi. Valintakoe on maanantaina 6.6.

Kysy lisää ja tilaa koulutusohjelmakortteja:
Puh. (017) 255 5056, 255 5057,
hakutoimisto@savonia-amk.fi

Lisätietoja:
Tekniikka Kuopio, PL 88 (Opistotie 2),
70101 Kuopio | Puh. (017) 255 6208
<http://www.savonia-amk.fi/teku>

Kulttuuriala | Luonnontieteiden ala | Luonnonvara- ja ympäristöala
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala | Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
Tekniikka ja liikenne | Yhteiskuntatieteiden, liikelauden ja hallinnon ala

**Sinun asiasi ovat meille tärkeitä.
Nuorelle Nordean Check-in.**

Jos olet 18-25-vuotias, voit saada Nordean Check-in -asiakkaana monia rahanarvoisia palveluja ja etuja: maksuttoman Visa Electron -kortin, luottoa Käyttötillillesi, asuntolainaa ilman järjestelypalkkiota sekä kotivakuutuksen pienemmällä omavastuulla - vain muutamia etuja mainitaksemme. Tutustu Check-in -asiakkuuteen konttorissamme tai osoitteessa www.nordea.fi/check-in.

Teemme sen mahdolliseksi

Kauppakatu 18
Puh. (014) 336 1211
nordea.fi

**CITYN PARAS SEURUSTELURAVINTOLA
ROCK HOUR**
MAANANTAISTA HANAOLUT 0,4
LAUANTAIHIN HANASIIDERI 0,33 **2e**
KLO 22-23
Aidosti
amerikan-
italialainen
keittiö
Sohwi
www.sohwi.fi

**HELMIKUU,
SU-TO,
EUROLLA BILEET**

ESIM. III-OLUT 0,3 L
MAX JOKA TORSTAI
FACTORY HITTEJÄ
70-80-90 -LUVUILTA
KAUPPAKATU 33 - JOKA ILTA 22-04 - K-18
www.raatikellari.com

**OPISKELIJAT
HUOM!!!**

**MUISTATHAN, ETTÄ
VIIMEHETKEN LIPPU
JYVÄSKYLÄN
KAUPUNGINTEATTERIN
omiin esityksiin maksaa**

opiskelijalle VAIN 5€

(Ei varausoikeutta, lunastus tuntia ennen esitystä teatterin lippumyymälästä)

Lippumyymälä
ma-pe klo 12-18, la aina klo 12-19
Puh. (014) 624 200

www.jyvaskyla.fi/kaupunginteatteri

Nettikahvila Avatar

Vaivatonta surffausta! Vauhdikasta pelaamista!

- surffaus
- pelaaminen
- yksityistilaisuudet
- digikuvat cd:lle

- cd:n poltto
- skannauspalvelu
- lahjakortit
- faksipalvelu

Laadukkaat tulostuspalvelut

Materiaalit:

- kangas
- kiiltopaperi
- normaalipaperi
- tarrapaperi

Tulosteiden maksimikoko
1050mm x materiaalirullan
pituus!

Muista myös A4 ja A3 värilasertulosteet!

Luotettavat laajakaistayhteydet

TNet ADSL, hinnastoalue 1:

512k/512k	29€/kk
1M/512k	35€/kk
2M/512k	41€/kk
4M/512k	51€/kk
2M/2M	129€/kk

Avaus:	10€	- Kotitaloudet
KytKentä:	210€ (normaali)	- Yritykset
	140€ (ylätaajuus)	- Taloyhtiöt

Kaikki hinnat sis. ALV 22%
Aloituskulut: avausmaksu+kytkentä

Avatar - Puistokatu 1 A
ava@avatar.fi - www.avatar.fi
puh 014 214811 fax 014 214833

TNet Oy - Puistokatu 1 A
myynti@tnet.fi - www.tnet.fi
puh 014 214822

Koas tarjoaa kodin - hae yksin tai kaverin kanssa

Vertaa mitä vuokraan sisältyy!

- Koas ei peri erillisiä vesi-, sähkö-, eikä pesutupamaksuja.
- Kaikissa Koasin asunnoissa on 1.8.2005 mennessä tietoverkko. Nettyhteydet sisältyvät myös vuokraan.

KESKI-SUOMEN OPISKELIJA-ASUNTOSEÄTIÖ

Kauppakatu 26 A, 40100 Jyväskylä
Puh. (014) 3393 400, fax (014) 3393 411
asiakaspalvelu@koas.fi, www.koas.fi

norm. 14 €
säästä -64%
4.95 €
Naisten pehmeät
NAHKA-SORMIKKAAT
neulevuorilla

norm. 14 €
säästä -64%
4.95 €
Miesten pehmeät
NAHKA-SORMIKKAAT
neulevuorilla

Naisten ja miesten
lammasnappa
NAHKA-RUKKASET
16 €
SÄÄSTÄ -55%
6.95 €

Kotimaiset, pehmeät
NAPPANAHKA-RUKKASET
Keinominkisuuilla,
teddyvuori
27 €
SÄÄSTÄ -35%
16.95 €

HIHTOSORMIKKAAT
nahkakämmentillä
norm. 20 €
säästä -25%
14.95 €

Cap OLKALAUKKU
7 taskua, koko
40x30 cm,
suurennettava
levikemalli,
pehmustettu
olkahihna
norm. 28 €
säästä -40%
15.95 €

norm. 23 €
säästä -40%
13.55 €
Pigeon OLKALAUKKU
Musta ja beige

Monilokero
Daniel Ray
SALKKU
olkahihnalla
norm. 27 €
säästä -25%
19.95 €

**SUURVALIKOIMAT
NAHKA-
LOMPAKOITA**
norm. 20 €
säästä -50%
alk. **9.95 €**

FORUM
Palvelemme
ma-pe 9-19
la 9-17

norm. 10 €
säästä -50%
4.95 €
Neule-PIPO
fleecevuori

norm. 8 €
säästä -50%
3.95 €
Neule-LAPASET
fleecevuorilla

norm. 14 €
säästä -25%
9.95 €
**Leopardi-somisteiset
NAHKA-RUKKASET**
teddyvuorilla

Lightpak REPPU
Pehmustetut olkaimet
ja selkätuki.
Vaal.sin., punainen,
viinipun.
ja musta
norm. 20 €
säästä -50%
9.95 €

Mini Laukku
1. kerros TORIKESKUS 612 331

Lomalle
Cavalier
TROLLIT
• rullaluistimen
pyörillä
• metallirunko
• edessä vetoketju
• avainlukitus
• musta,
sininen ja
punainen
norm. 62€
26.00 €
ALE -50%
norm. 45€
19.95 €
ALE -50%

norm. 12 €
säästä -60%
3.95 €
**Naisten
NAHKA-SORMIKKAAT**
kudotulla
vuorilla

norm. 24 €
säästä -50%
nyt **11.95 €**
**Qoobs
REPPU**
Pehmustetut
olkaimet ja
selkätuki.
Musta, oranssi,
beige ja harmaa.

**Lightpak
REPPU**
3 isoa taskua,
pehmustetut
olkaimet ja
selkätuki.
Beige / musta.
norm. 24 €
säästä -50%
nyt **11.95 €**

TORIKESKUS
Palvelemme
ma-pe 10-19
la 10-15